

"מאות אלפי דפי גמרא, מיליוני דפים של תורה וגן עדן מואר הרבה יותר מהרגיל"

הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א
על קבלת הפנים בשמים של
מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

Dirshu
דרשו'ד' ועזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבוע מלכתא

dirshu@dirshu.co.il: לקבלת הגליון למייל

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 386

פנינים לפרשת פינחס

בליל שבת, שעות ספורות לאחר הסתלקותו של מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, בשעה ששרנו את הפיוט 'שלום עליכם', כאשר סיימנו את הבית האחרון 'צאתכם לשלום', הוספתי משפט למלאכים: "תחזרו לשמים מהר, אולי עוד תזכו להיות בקבלת הפנים שנערכת בשמים לצדיק הדור..."

הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א, ראב"ד בית דין צדק ב"ב: דברים על מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

"איש אשר רוח בו" (במדבר כ"ז, י"ח)

גדול הבנוי ממאות אלפי דפי גמרא ומיליוני דפים של תורה, והגן עדן מואר הרבה יותר מהרגיל, כי הביאו לשם אלפי גנרטורים של שבת, שכידוע מסר את נפשו על הוראת רבינו הגדול מרן ה'חזון איש' זצ"ל, ובפתח הגן עדן יש צפיפות רבה של המוני צדיקים, ובהם דודו מרן ה'חזון איש' ואביו מרן ה'קהילות יעקב' זכר צדיקים לברכה, ובוודאי גם כל התנאים והאמוראים וגדולי הראשונים והאחרונים שעסק בתורתם [וכמו שכתב הש"ך סימן צא ס"ק לג, 'ומובטח אני בחסד עליון, כד שכיבנא קא נפקי בעלי המשנה וברייתא ושי"ס לאפאי, ודמתריצנא מילתייהו בקושטא ולית ביה ספיקא וגמגום כלל, וברוך ה' אשר האיר עיני והנחני בדרך האמת סוד ה' ליראיו'].

גדול ומהותי ההבדל בין גדולי ישראל האמיתיים שלנו, לבין גדולי העולם החיצוני. גדול אמיתי כמו ה'חפץ חיים' - אמנם בכל העולם ידעו על קיומו של ה'חפץ חיים', ואפילו ב'אמריקה', אלא ככל שמקום מגוריהם היה יותר רחוק, כך גם פחתה מידת ידיעתם והבנתם בגדלותו העצומה. יהודי 'בשבת' 'אמריקה' לא ידעו כמו שידעו תושבי מדינת 'ליטא', שהיו קרובים אליו הרבה יותר, ותושבי 'ליטא' לא ידעו כמו שידעו בני העיר 'ווילנא' שהיה מבקר בה פעמים רבות, ובני 'ווילנא' לא ידעו כמו שידעו בני העיר 'ראדין' שהתגורר בה, ובני 'ראדין' לא ידעו כמו שידעו תלמידי 'שיבת ראדין' שלימד בה, ותלמידי הישיבה לא ידעו כמו שידעו בני ביתו ומשפחתו, שזכו להתגורר במחיצתו.

ואילו בגדולי העולם החיצוני המצב הוא הפוך ממש. מרחוק עוד חושבים שיש בהם משהו, אולם ככל שמתקרבים יותר ויותר, מגלים שאין בהם כלום, ובתוך ביתם רואים אותם בכל קלונם וכיעורם.

קבלת-הפנים בגן עדן...

בליל שבת, שעות ספורות לאחר הפטירה של מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, בשעה ששרנו את הפיוט 'שלום עליכם', כאשר סיימנו את הבית האחרון 'צאתכם לשלום', הוספתי משפט למלאכים: "תחזרו לשמים מהר, אולי עוד תזכו להיות בקבלת הפנים שנערכת בשמים לצדיק הדור..."

ואז תיארתי לעצמי, איך שבמרחק עצום מלווים אותו בתוך קיר

ההדפסה נוכח לדעת שחסרים לו שלוש עשרה מראי מקומות, מתוך אלפים רבים שהצליח למצוא לאחר מאמצים מרובים. אותו אדם שלח לרבינו את אותם מקומות להם לא הצליח למצוא מקור, וביקש תשובה דחופה. ואכן, רבינו רשם לו מראי מקומות לכל הרשימה, כאשר חלק ממראי המקומות הם קשים במיוחד, שכן אינם מפורשים אלא רק דיוקים, ובסוף דבריו כותב לו רבינו בערך בזו הלשון: "קיבלתי את מכתבך היום, והנני ממהר להשיב"...

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" - מבואר, שמוצא שפתיו של האדם הוא קדוש, ומי שזוכה לשמור על קדושת הפה, ומקיים את תחילת הפסוק 'לא יחל דברו', הרי שזוכה שמתקיים בו גם ההמשך 'ככל היוצא מפיו יעשה'.

אלא שמעטים מאוד זוכים לשמור על קדושת הפה. ולכן רק מי שנוהג כמון זצ"ל, ולא מוציא דברי חולין מפיו, ומשתמש בפיו ובמחשבתו רק לדברי תורה, זוכה לכך שיש לברכותיו ולדיבוריו כוח והשפעה מיוחדים בשמים. וכדברי הגמרא [מו"ק טז:]: על הפסוק [שמואל ב כ"ג, ג]: "אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים" - 'אמר רבי אבהו, הכי קאמר, אמר אלקי ישראל, לי דבר צור ישראל, אני מושל באדם, מי מושל בי? צדיק, שאני גוזר גזרה ומבטלה'.

לסיכום בעצם כל אדם יכול להיות רבי חיים קניבסקי, אלא שבראש ובראשונה הוא צריך למחוק מזיכרוננו ומעיסוקיו את כל הדברים שאינם שייכים לתורה, פוליטיקה, כסף, אוכל...

נסכם במשפט אחד: מן שר התורה היה גדול הדור בתורה ובשקיעות בתורה, גדול הדור בענווה, גדול הדור ביראה, זוכה שנתקיים בו 'ככל היוצא מפיו יעשה'.

וכל אחד מאיתנו מחוייב לקבל על עצמו להתחזק לפחות בדבר אחד, לעילוי נשמתו הטהורה.

(קטעים נבחרים מתוך הספד, מהספר 'אריד בשיח')

לא אחת הגיעו אליו אנשים, שהיו נראים בחיצוניות שלהם כיראים ושלמים, והיה מורה להם להתחזק בדברים שהיו ידועים רק להם, ולא נודע עונם לאיש, והיה הדבר לפלא. ואני יכול להעיד, שאני בעצמי מכיר דברים כאלו שהיו אצלו והיו למופת.

סיפר לי ראש כולל חשוב בעיר בני ברק: "פעם הייתי בלוס אנג'לס, ניגש אלי יהודי שידע שאני דבק במרן הגאון רבי חיים קניבסקי וביקש לספר לי סיפור: יש לו גיס שעבר תאונת דרכים קשה, והחליט להתקרב ליהדות. הוא בא בקשרי שידוכין עם בחורה, ורצה להתחתן איתה, אך לפני כן הוא ביקש להגיע לארץ ישראל ולקבל ברכה מרב גדול. אמרו לו שיש רב בשם רבי חיים קניבסקי. הוא הגיע לארץ, וכתב בפתק את שמו ואת שמה של אשתו לעתיד, וביקש ברכה. להפתעתו, ענה לו ר' חיים 'אל תתחתן איתה!'

"הוא התקשר אלי ואמר לי: 'אני בסך הכל הלכתי לקבל ברכה, לא שאלתי אותו אם אנחנו מתאימים'. אמרתי לו: 'אם רבי חיים אמר, צריך לבדוק. תבוא לאמריקה, ונבדוק'. המדובר לקח אותה למסעדה, וסיפר לה את מה שרבי חיים אמר לו, ואז הוא פנה אליה בשאלה: 'האם יש משהו שאת מסתירה ממני?!'. היא פרצה בבכי ושאלה: 'איך הרב ידע שאני גויה?!'... התברר שאבא שלה יהודי אך אמא שלה גויה, והבחור לא ידע מכך".

אני מחזיק ביד צילום מכתב, שנשלח לרבינו לפני כחמישים שנה

רבי חיים סיים בכל שנה ושנה בבלי וירושלמי ותוספתא, מדרשים וזוהר, רמב"ם ושולחן ערוך. מבהיל על הרעיון! זו היתה כל מציאותו - תורה, תורה ותורה.

אינני יכול לספר ממעשיו, שאני רחוק מלהיות ראוי לזה, ולכן רק אחזור מדבריו, שכן 'דבריהם הם זכרונם'.

אני מחזיק ביד צילום מכתב, שנשלח לרבינו לפני כחמישים שנה, מאדם שכתב פירוש על אחד מגדולי הפרשנים על התורה, ולפני

מבצע המתנות הגדול עומד להסתיים נצלו את הזמן הקצר שנותר לסיום המבצע

הפרטים המלאים בעמודים 16-17

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכ"ה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לע"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

הרב דושינסקיא קם ממקומו בפחד ורעדה, פניו התלהבו כאש שלהבת, הוא ניגש בצעדים חפוזים ותפס את מקלו הרבני, שעל ראשו היה כעין כדור של זהב, הרים את מקלו ופתח בצעקה: "רשע- צא מביתי...!"

הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, על קנאים וצידקות

מסירות נפש למען שמו באהבה.

הרב דושינסקיא מחה על קנאות שלא לשמה

בחצר הסמוכה לנו התגוררה אלמנה ערירית. כדי להקל על בדידותה היתה שומעת דיבורים ושירים מטרנזיסטור קטן שהיה ברשותה. אחד השכנים שהיה קנאי גדול - לא מצא חן בעיניו שבחצרו יש בית ששומעים בו "רדיו", נכנס לביתה ומחה בפניה, וכך מחה מספר פעמים. פעם אחת הגדיש את הסאה: ביום שישי לאחר שהאשה שטפה את ביתה לכבוד שבת, ניגש הקנאי סמוך לדלת ביתה ושפך לתוך הבית קערה עם מים...

דודי הרה"ח ר' שמעון גרוסמן ז"ל לא יכול היה לסבול את צערה של האלמנה, ומחה בפניו ואמר לו שאולי כוונתו רצויה, אבל מעשיו וודאי לא רצויים. הוא ביקש ממנו לעלות עמי אל המרא דאתרא הגאון הצדיק הרב דושינסקי זצ"ל. הקנאי היה כה בטוח במעשיו שמיד הסכים לבוא. עלינו לביתו של הרב ולשמוע חוות דעתו, הקנאי החל לספר לרב שבחצרו גרה אשה אלמנה, המחזיקה את המכשיר הטמא בביתה, ומספר פעמים מחה בפניה, כשראה שזה לא עוזר החליט לעשות מעשה, וביום ששי שפך מים לתוך ביתה...

טרם כילה לדבר את דבריו - והרב דושינסקיא קם ממקומו בפחד ורעדה, פניו התלהבו כאש שלהבת, הוא ניגש בצעדים חפוזים ותפס את מקלו הרבני, שעל ראשו היה כעין כדור של זהב, הרים את מקלו ופתח בצעקה: "רשע- צא מביתי...!". הרב דושינסקיא לא הרפה ממנו עד שעזב את ביתו...

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הִפְּהִין הַשִּׁיב אֶת חֲמָתִי..." (במדבר כ"ה, י"א)

פרש"י: "לפי שהיו השבטים מבזים אותנו: הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרון". דברי רש"י לקוחים מהגמרא במסכת סנהדרין (פב:).

הגאון רבי חיים מברסק זצ"ל נהג לומר שיש לו 'חקירה' בעניין שבין אדם לחבירו, והעיד על עצמו שעד סוף ימיו עדיין לא הגיע להכרעה ופתרון. וזו חקירתו: הנה כשהבעל קורא עומד על הדוכן וקורא בתורה, לפעמים קורה שטועה בניקוד התיבה, או דילג תיבה אחת, וכדומה. מנהג העולם בכל אתר ואתר שמיד נזעקים כולם, ומכל קצוות בית הכנסות נשמעות קריאות לתיקון הטעות.

וחקר רבי חיים, מה הסיבה והטעם שכולם נזעקים כאחד: אפשר לומר שהסיבה מקורה ממקום טהור, נשמות ישראל עמדו בהר סיני, ושמעו את עשרת הדברות; קדושת מעמד קבלת התורה השפיעה על הנשמות שאינן מסוגלות לשמוע טעות בתורה. או - הפטיר רבי חיים- אפשר והדבר נוסע מהתולעת שבלב, היצה"ר הספון במפתחי הלב- הוא זה שמעורר את האדם לקפוץ על 'המציאה' בכישלון חברו...

ולפי זה נראה לפרש, כי מה שאמרו חז"ל 'לפי שהיו השבטים מבזין אותו הראיתם בן פוטי זה' פירושו כי השבטים אמרו שמה שפנחס הרג נשיא ישראל, היה מתוך יצר רציחה שנבע מהשפעתו של אבי אמו המפטם עגלים לעבודה זרה. לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרון, לומר לנו שכל כוונתו היתה לשם שמים; "בקנאו את קנאתי"- קנאתו של הקב"ה.

חז"ל אמרו במסכת יומא (כג.) כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש, אינו תלמיד חכם. ויש להתבונן מדוע דימו זאת לנחש דווקא, ונראה על פי המובא במסכת תענית (ח.) לעתיד לבוא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש ואומרים לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה- מה הנראה יש לך? נמצינו למדים שנשיכת נחש היא נשיכה לשם נשיכה, בלא הנאה עצמית כלל.

נקמה כזו, כנשיכת הנחש, היא הנקמה שהתכוונו אליה חז"ל: רק כשכוונתו של הת"ח לשם שמים, בלא שום כוונה ונגיעה אישית. נקמה זו דומה לנשיכת הנחש, שאין לו שום הנאה עצמית.

וזה מה שהתורה באה להעיד על פנחס. כל כוונתו היתה "בקנאו את קנאתי", לשם שמים, בלא שום התערבות נגיעה או נקמה אישית;

במברק היה כתוב, שידוע לממשלת פולין שיש נתין פולני בבני ברק, שלומד בישיבת פוניבז', שמו פנחס שרייבר והוא זקוק לניתוח דחוף במיתרי הקול, ומאחר והוא קטין ונתון תחת חסותה של ישיבת פוניבז', ממשלת פולין רואה ברב מפוניבז' כאחראי למחדל הזה. "הרב מפוניבז' הגיע אלי בבהלה גדולה", סיפר אבא...

הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א, בעל ה'דיני מגדים', עם צרור עובדות וסיפורים מיוחדים על אביו, הגאון הגדול רבי פנחס שרייבר זצ"ל, דיין בבית דינו של הגר"נ קרליץ זצ"ל, אב"ד אשדוד וראש ישיבת ברסלב

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (במדרש כ"ה, י"א)

שכריתת הממצא במיתרי הקול, עלולה לגרום לך לאבד את הקול ולהפוך לאילם חלילה. עם זאת, אין מנוס אלא לבצע את הניתוח הזה...

"נבהלתי מאוד", סיפר אבא לימים, 'לא ידעתי את נפשי. איך אני אמור להגיב, מה אני אמור לעשות? האם אני צריך להסכים לניתוח? הרמתי רגלי ורצתי לביתו של הרב אקון, שהיה רשום על ידי הרשויות כקרוב משפחה, ושכזכותו נחלצתי מ'לדי טהראן' והתאפשר לי ללמוד בישיבה.

"אבל כשהגעתי לביתה של משפחת אקון נאמר לי שהאב איננו. הוא נסע לשליחות חשובה כלשהי, ויחזור לביתו רק בערב שבת.

"רציתי לחזור לישיבה, אבל אז נזכרתי שגם הרב מפוניבז', שהיה זה שדאג לכל מחסורינו, אינו נמצא בישיבה בימים אלו. הוא שוהה בחו"ל לצורך גיוס כספים, ואני אנא אני בא? אין לי אפילו דמות של מבוגר שאני יכול להתייעץ איתו כדת מה לעשות בכזה מקרה?

"לאחר מחשבה כיתתי שוב את רגלי, חזרתי לבני ברק, ושמתי פעמי לביתו של מרן ה'חזון איש' זצ"ל, נכנסתי ל'חזון איש' ושטחתי בפניו את מר לבי ואת מצוקתי הגדולה. ה'חזון איש' שמע אותי ברוב קשב, וכסיימתי להסביר את המצב הוא ענה לי בקצרה: 'לך ללמוד', ואני

בגיליון הקודם הבאנו בפני הקוראים מעט מזעיר מהסיפורים הרבים והנפלאים, שסיפר לנו הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א, בעל ה'דיני מגדים' ומורה הוראה בבני ברק, על הדביקות המופלאה של אביו, גאון הגאונים רבי פנחס שרייבר זצ"ל, ממייסדי בית הדין של הגר"נ קרליץ זצ"ל, אב"ד אשדוד וראש ישיבת ברסלב. השבוע נביא בסייעתא דשמיא צרור נוסף של עובדות נפלאות, כפי שקיבלנו מבנו הגר"ד שליט"א:

"גיעת התורה המופלאה של אבי מורי זצ"ל, הגיעה לרמה כזאת שהגוף שלו היה משועבד לתורה, כולל הטבעים שלו, והוא היה יכול להביס מחלות ולהתגבר על הטבע, על ידי לימוד התורה הקדושה, ואספר מעשה ששמעתי מפיו:

"האמת שאני לא יודע מה זה גילוי אליהו, היה אבא אומר, 'אבל אני כן יודע מה הוא גילוי שכינה!'. וכך היה מסביר, שגילוי שכינה זאת הארה מיוחדת, שניתנת לאדם אחרי שהוא לומד במשך שעות רבות ברציפות וביגיעה, עד שהוא זוכה לאותה הארה רוחנית מיוחדת, וסייעתא דשמיא יוצאת דופן, דבר שהעיד על עצמו שקרה לו.

"כדוגמה להארה כזאת, הוא היה מספר מעשה שאירע עמו בנעוריו, כשלמד בישיבת פוניבז' בעוני ובמחסור נורא. ביום מן הימים החל להרגיש כאב מסוים בגרונו, וככל שנקפו הימים הלך הכאב והחמיר עד שאבא זצ"ל הבין שאין מנוס אלא לגשת לרופא.

"הוא ניגש לרופא שהיה בבני ברק, במרחק הליכה סביר מהישיבה, וכשהציץ אותו רופא אל הגרון הוא מיד זיהה שמדובר בבעיה רצינית יותר: 'עליך לגשת לרופא אף אוזן גרון, אתה צריך רופא מומחה שיבדוק ויאבחן'.

"קבעו לו תור לרופא בתל אביב, ומאחר ולא היו לו הגרושים בודדים שנדרשו כדי לממן נסיעה קצרה באוטובוס, נאלץ אבא לכתת את רגליו וצעד במשך שעות לתל אביב, עד שהגיע לקליניקה של אותו רופא שבדק את הגרון ביסודיות ולאחר מכן פסק את פסוקו: 'יש לך ממצא מזדאיג במיתרי הקול', אמר הרופא, 'מדובר במצב של סכנה, חייבים לעשות ניתוח ולכרות זאת, אבל אני מזהיר אותך מראש,

חשבתי שאפילו ה'חזון איש' לא עונה לי מה לעשות, ובאמת כבר לא נותר לי למי עוד לפנות.

"חזרתי לישיבה והתחלתי ללמוד בקול. הגרון כאב, הייתי צרוד, הקול שלי היה חלש בגלל שהעניין התפשט במיתרי הקול, אבל התאמצתי ללמוד. אט אט הלך קולי והתחזק, וכך למדתי שמונה שעות ברצף, עד שרבי שמעון דיסקין (לימים ר"מ בישיבת 'קול תורה') ניגש אלי ואמר לי: 'פניאלע' (כינוי חיבה ל'פנחס'), אולי תלמוד קצת יותר בשקט, אתה ממש צועק...'

"אחרי שעות הלימוד הללו, המשיך אבא את הסיפור, 'נעלם הכאב, הקול שב להיות חזק כבעבר, ויותר לא חזרתי לרופא!'

"כעבור תקופה שב הרב מפוניבז' לארץ, וגילה שהגיע אליו מברק מה'סיים' - הפרלמנט הפולני. במכתב היה כתוב, שידוע לממשלת פולין שיש נתין פולני בבני ברק, שלומד בישיבת פוניבז', שמו פנחס שרייבר והוא זקוק לניתוח דחוף במיתרי הקול, כדי להסיר ממצא מסוכן. משום מה הנער לא הגיע לטיפול, ומאחר והוא קטין ונתון תחת חסותה של ישיבת פוניבז', ממשלת פולין רואה ברב מפוניבז' כאחראי למחדל הזה, וחובה עליו לדאוג שהנער יגש לקבל את הטיפול הנדרש באופן מיידי.

"הרב הגיע אלי בבהלה גדולה, סיפר אבא, 'הוא שאל אותי מה אירע, ומדוע לא עשיתי את הטיפול הנדרש, אבל אני הסברתי לו שכבר ריפאתי את עצמי עם לימוד רצוף במשך שמונה שעות, זה הרי מה שה'חזון איש' אמר לי לעשות, 'לך ללמוד' הוא אמר, ואני אכן הלכתי ללמוד...'

"אבל הרב זצ"ל אמר שהוא לא רוצה לסמוך על 'מעשה ניסים', הוא לקח אותי לרופא המומחה בתל אביב, נסע איתי ביחד, וכשנכנסנו לרופא הוא ביקש שיבדוק שוב את מיתרי הקול שלי, כדי לבחון אם אני זקוק לניתוח ועד כמה הדבר דחוף.

"הרופא הסתכל שוב ושוב, בדק לעומק, והסתכל על הרב בהלם כבד: 'לא היה לי דבר כזה מעולם', הוא אמר, 'הכל פשוט נעלם מעצמו!'. 'עכשיו אתם מבינים מה זה 'גילוי שכינה'??? זה נקרא גילוי שכינה!', סיכם אבא את המעשה."

"אבי מורי זצ"ל סיפר לי בנוסף, שכשהיה לו כאב גרון או צינון וכדו', לא היתה לו שום אפשרות לממן טיפול רפואי וכדו', ואפילו כוס תה לא היתה לו, ולכן הוא היה משתמש ב'טיפול רפואי' מסוג שונה. הוא היה לוקח את הסטנדר עם הגמרא, עולה לגג של הישיבה או למרפסת, מתיישב שם ולומד שעות ארוכות תחת השמש הקופחת: 'הייתי מתבשל' בשמש וכך היה הצינון עובר', הוא אמר...

"למעשה, זה נמשך כל ימי חייו. הוא הרגיל את הגוף שלו להיות כפוף לתורה ולמצוותיה. גם בערוב ימיו, כששכב במיטתו בלי הכרה, כשהיו מדברים על ידו בלימוד, כל המדדים היו מזנקים, קצב פעימות הלב היה עולה. הגוף שלו היה כל כך משועבד לתורה, שאפילו הרופאים והמטפלים שאינם שומרי תורה ומצוות, הודו פה אחד שהוא מזהה דברי תורה גם כשהוא מחוסר הכרה לכאורה..."

"כך היה בערב חג הפסח תשס"ט, אבא זצ"ל היה חולה וכל מה שהכניס לפיו הוא היה מקיא מיד. אבל כשהגיע ליל הסדר, והתורה מצווה לאכול מצה ומרור וחז"ל תיקנו לשנות ארבע כוסות יין, וראה זה פלא: הוא אכל כאחד האדם את המצות והמרור, שתי ארבע כוסות יין, והגוף ספג את האוכל והיין בלי שום בעיה, למרות שכל היום לא הצליח להכניס שום דבר מאכל לגופו, בלי שייפלט מיד בחזרה.

"כך היה גם בשמחת תורה, כשרקד עם ספר תורה כבד כל זמן ההקפה ולא הרגישו שום דבר, למרות שהיה גופו חלש מאוד, או במוצאי יום נפלה עליו חולשה גדולה כל כך, עד שאיבד לכמה רגעים את מאור עיניו, אבל הוא התחזק לעשות רצון ה' וצם את כל הצום עד תומו! הגוף שלו השתעבד לקיום המצווה נגד הטבע!

"השעבוד הזה היה הדדי, הגוף היה משועבד אליו והוא עצמו שיעבד את גופו לקיום המצוות ככתבן וכהלכתן. היתה תקופה שהוא סבל מאוד משבר בכתף, אבל היה מתעקש ללבוש את בגדיו קודם יד ימין ולאחריה יד שמאל, למרות שהדבר גרם לו לכאב נורא ואיום, עד שהרופא אסר עליו בתוקף להתלבש בצורה כזאת, וקבע כי מצד 'ונשמרתם' הוא חייב ללבוש קודם יד שמאל ואח"כ יד ימין, וכשהגיע אבא למסקנה שזהו רצון התורה, עבר ללבוש את בגדיו כפי שציווהו הרופא."

בהקשר זה, של הכתף השבורה, מספר הגר"ד שרייבר שליט"א סיפור מדהים, שיש בו כדי ללמד על הכלל, ולהוכיח מה היה סגנון המחשבה של אביו זצ"ל.

"בשנותיו האחרונות של אבי מורי זצ"ל, התקשר אלי אחד ממתפללי בית הכנסת 'דברי שיר', שם קבע אבא זצ"ל מקום לתפילתו: 'משהו קרה לאבא שלך!', אמר לי אותו אברך, 'אני לא יודע מה קרה לו, אבל כדאי שתבדקו את זה דחוף...'

"די נבהלת", מתאר הרב שליט"א, "ביקשתי שיסביר לי, מה זאת אומרת קרה משהו לאבא? והאברך מספר לי בהיסוס גדול ש... אבא הגיע היום להתפלל בבית הכנסת כשלא ראשו מגבעת, אבל הוא הלך בלי חליפה... כך הוא צעד ברחוב מהבית לבית הכנסת, וכך הוא התפלל את כל התפילה, עם כובע, אבל בלי חליפה... מדובר על יהודי שגילו התקרב לשמונים, ראש ישיבה, אב"ד, אדם בעל מעמד מכובד מאוד. זה לא אדם שיוצא מהבית בלי חליפה, בוודאי שלא לתפילה בבית הכנסת.

"כמובן שנחרדתי לשמוע על כך, ומיהרתי לבדוק עם אבא אם הוא מבולבל חלילה, מה יכול לגרום לו להתנהג בצורה משונה כל כך.

"אבל אבא השיב בשוויון נפש והסביר את מעשיו בצורה כל כך הגיונית... הוא התכוון כדרכו לתפילת שחרית, ומאחר והיה לו שבר בכתף, הוא לא יכול היה ללבוש בכוחות עצמו את החליפה. אמי מורתי שתחי' נוהגת לקום בדרך כלל לפנות בוקר ולומר תהילים, אבל באותו בוקר אירע שהיא קמה קצת יותר מאוחר, ואבא כבר היה צריך ללכת לבית הכנסת.

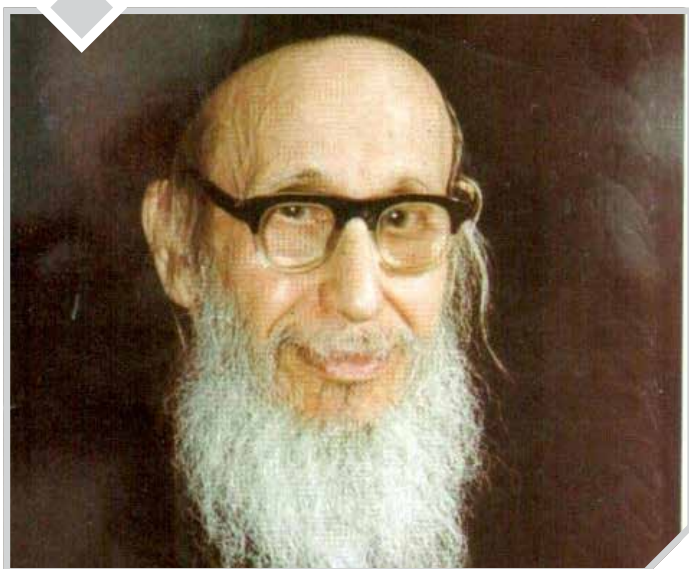

לקח רבי אברהם גניחובסקי את הגמרא הענקית שלו, וחצה את בית המדרש לכל אורכו, כשהוא דואג שלא יהיה בחור אחד שיפספס את המעשה, ניגש אלי ושאל אותי שאלה..."מצד אחד הרגשתי שהוא עושה ממני ליצנות", אמר סבא בענווה גדולה, "רבי אברהם גניחובסקי שואל אותי שאלה? הוא הרי עילוי אמיתי, גאון עצום, אבל ידעתי שהוא עושה את זה כדי לחזק את המעמד שלי בעיני כל בחורי הישיבה"

רסיסי הוד מדמותו המיוחדת של הגאון הגדול רבי חיים ברים זצ"ל, מפי נכדו חביבו יבלחט"א הגאון רבי ישראל ברים שליט"א

יוחנן וסרמן

"וַנִּתְּתָהּ מִהוֹדֶךָ עָלַי" (במדבר כ"ז, כ')

לפני שבועות אחדים התפרסמה על גבי הגיליון שיחה שקיימנו עם הגאון ר' ישראל ברים, נכדו חביבו של הגאון הגדול רבי חיים ברים זצ"ל, מגאוני ירושלים וצדיקה. ואכן, התקבלו הדברים באהבה גדולה על ידי קהל הקוראים, שהגיב בעניין ובצימאון לשמוע ולקרוא עוד אודות אותו גאון וקדוש, שהיה מסתיר את עצמו בכל מיני הסתרה, ובכל זאת יצא שמו למרחקים וכל גדולי עולם חלו מפניו והעריצו אותו.

בשורות הבאות נביא את חלקה השני של השיחה המרתקת, מפיו של הנכד רבי ישראל שליט"א, שאף זכה לחבר את ספרי 'שנות חיים', המכילים אלפי סיפורים ועובדות אודות סבו הגדול:

דרכו של הסבא היתה להצניע אורחותיו, ולמרות שהיה גאון עצום בכל מכמני התורה, וכפי שסיפרתי גם גדולי עולם כמו רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, התפעלו עד מאוד מהגאונות והחריפות שלו, הוא השתדל בכל כוחו לבטל את עצמו כמה שיותר.

באחת השיחות שלי אתו הוא סיפר לי, שהוא מאוד מתגעגע לימים שבהם היה אברך צעיר ונטול דאגות. "סדר היום שלי היה מאוד פשוט", הוא סיפר, "הייתי מכיר את הדרך מהבית שלי במאה שערים לישיבה ב'עץ חיים', ואת הדרך הזאת עשיתי יום יום, מהבית לבית המדרש ומבית המדרש הביתה. לא הייתי צריך ללכת לשום מקום אחר, וכל יום הייתי אוכל פרוסת לחם אחת עם חצי ביצה. זה היה ממש גן עדן! כל כך קיוויתי שזה ימשך ככה כל ימי חיי, פרוסת לחם, חצי ביצה, ולשבת ליד הגמרא וללמוד... גן עדן!

"אבל לצערי הגיעו זמנים שבהם כבר לא היתה לי פרוסת לחם, לכן נאלצתי להתחיל לחפש הכנסה כספית, וכך הייתי צריך לצאת מהגן עדן הפרטי שלי, ולהפוך לראש כולל ולאחר מכן לראש ישיבה...". האמת, שהוא לא הכיר מושגים גדולים יותר וגם לא רצה להכיר. הוא גדל בבית שבו הם התגוררו הורים וילדים בחדר אחד, תמיד

הם חיו בפשטות ובצניעות ולא חיפשו שום דבר מעבר לזה. ומאחר והוא נאלץ לשאת במשרות תורניות בכירות, הוא עשה פעולות שונות כדי לבטל את עצמו. כך למשל הוא הלך תמיד עם חליפה מאוד מאוד פשוטה, 'חלאט ירושלמי', עם טלאים לא קטנים שהיו תפורים עליו, כדי שלא יחשבו שמדובר במישהו חשוב.

יתירה מזאת, בכל פעם שהיתה לו משרה תורנית בכירה, והוא הצליח בה, אחרי תקופה הוא עזב אותה ועבר למקום אחר, התחיל מחדש, כדי שלא לצבור יותר מדי מעמד ושררה...

תחילה הוא נכנס לכולל אברכים שפתח הרבי רבי מרדכי שלמה מבאיאן זצ"ל, שם הוא התבלט עד מהרה כארי שבחבורה, והיה למעשה ראש הכולל גם אם לא באופן רשמי.

בימי חול המועד הוא היה מוסר שיעור לציבור בבית המדרש של באיאן, וגם שם הוא היה נוקט בפעולות כדי להקטין את עצמו. כך למשל הוא היה 'מתבלבל' מיד בתחילת השיעור, פותח בציטוט של גמרא, ואומר שהיא כתובה במסכת מכות, לאחר מכן הוא בעצם נזכר שהיא כתובה בכלל במסכת סוכה ואז שוב נזכר שלא, זה גמרא

ממסכת ביצה, ולבסוף קם אחד מתלמידי החכמים שהיו בקהל, ואמר בדיוק איפה הגמרא כתובה, וגם הביאו גמרא ופתחו והוא ראה איפה היא כתובה...

אחרי כזה פתיח, הוא היה אומר שיעור מלא בגאונות, אבל הרושם הראשוני נשאר, כאילו לא מדובר בכזה גאון עצום... הוא שימש כראש ישיבה בישיבת 'אהל יעקב', וכשהתחיל מעמדו להתבסס עזב והלך לישיבת 'לפלגות ראובן', לאחר מכן שוב עזב, ועבר לישיבת 'פורת יוסף' ושוב עזב ועבר להיות ראש ישיבה בסקווירא שבניו יורק, אחרי תקופה עזב את סקווירא וחזר לארץ לשמש כראש ישיבת פרשבורג, ואחרי תקופה עבר לכהן בראשות ישיבת 'משכן יוסף'. כך הוא עבר כל פעם מתפקיד לתפקיד, כי מצד אחד הוא היה צריך להתפרנס ומצד שני הוא לא רצה לצבור מעמד ולייצר לעצמו עדת תלמידים שירוצו אחריו, וידאגו לכבד אותו או להדפיס את חידושיו וכדו'...

בתקופה שבה היה מסתופף בצלו של מרן ה'חזון איש', ביקש ה'חזון איש' למנות אותו כר"מ בישיבת סלבודקא, אבל הוא הצליח איכשהו להתחמק מהמשרה הרמה, ובמקום זאת התמנה כ'נושא ונותן' בישיבה.

בהקשר זה סיפר לי סבא זצ"ל סיפור נפלא, בשבחו של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, וכך סיפר:

"ביום הראשון שהגעתי לישיבת סלבודקא, הייתי מאוד נבוך. אברך צעיר, חדש בישיבה, אף אחד לא מיהר לגשת לשאול אותי שאלות, כי הרי הם לא יודעים 'מה אני שווה' ולבחורים יש כבוד עצמי לא ניגשים לשאול כל אחד שאלה בגמרא...

"רבי אברהם גניחובסקי היה אז מהבחורים הוותיקים בישיבה, אחד המבוגרים, הוא היה עילוי ושקדן עצום, והיה לו מעמד של כבוד בקרב שאר בחורי הישיבה. עד כדי כך שמקומו הקבוע היה ב'מזרח', בספסל הראשון של בית המדרש. אני לעומת זאת ישבתי בשולחן האחרון, ממש ליד הדלת.

"כשהבחין רבי אברהם שיש 'משיב' חדש בישיבה, הוא עשה מעשה מיוחד במינו. הוא קם ממקומו, לקח איתו את הגמרא העניקת שלו, וחצה את בית המדרש לכל אורכו, כשהוא דואג שלא יהיה בחור אחד שיפספס את המעשה, ניגש אלי ושאל אותי שאלה...

"מצד אחד הרגשתי שהוא עושה ממני ליצנות", אמר סבא בענווה גדולה, "רבי אברהם גניחובסקי שואל אותי שאלה? וכי אני יכול לחדש לו משהו? הוא הרי עילוי אמיתי גאון עצום, אבל ידעתי שהוא עושה את זה כדי לתת לי גב, לחזק את המעמד שלי בעיני כל בחורי הישיבה, ואכן המעשה שלו פעל את פעולתו, ומיד לאחר מכן כבר התחילו בחורים לבוא ולהציג בפני את השאלות שלהם".

באותה התקופה היו בישיבה גם מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין, הגאון רבי מיכל זילבר, הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר ועוד כמה מגדולי התורה, שמאז נקשרה ידידות עזה בינם ובין סבא זצ"ל, והם שמרו על קשר גם שנים רבות לאחר מכן.

שמעתי מתלמידי הישיבה, שבאותם זמנים הקפידו מאוד כל בחורי הישיבה להכין 'נעגל וואסר' בלילה לפני שעלו על יצועם לישון, ובבוקר היו נוטלים את ידיהם מיד כשהתעוררו, למרות שבציבור הליטאי זה היה פחות מקובל.

ומה היתה הסיבה? סבא הרבה לדבר על העניין הזה ולא זו בלבד, אלא שהיו תקופות שהוא היה עומד בכניסה לבית המדרש, וכשהבחורים היו נכנסים הוא היה אומר להם: "אתה לא נטלת היום ידיים ליד המיטה", לבחור שבא אחריו אמר: "אתה כן נטלת". הוא היה מסתכל על פני הבחורים ויודע לומר מי נטל ידיים ומי לא, כך הוא הוכיח להם את חשיבות העניין, עד כדי כך שאפילו אדם 'פשוט' כמוהו מסוגל לראות על בחור אם הוא נטל ידיים סמוך למיטתו או לא, והדבר הזה אכן חלחל ועשה שינוי גדול בישיבה...

הבחורים גם ידעו שמרן ה'חזון איש' רצה שהוא יהיה ר"מ בישיבה, ולכן התייחסו אליו באמת כאחד הר"מים וכיבדו אותו מאוד.

מספר מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין מעשה שהיה: "באחד הימים הגיע אלי הגאון רבי חיים ברים, ואמר לי שהוא החליט להתפטר מתפקידו בישיבה..."

"שאלתי אותו מה הוא מתכוון לעשות, איזו משרה הוא מעוניין לקבל, שהוא ככה עוזב את המשרה הנוכחית שלו, ורבי חיים ענה לי בפשטות שהוא יציע את עצמו כמחלק עיתונים..."

"הזדעזעתי מהמחשבה הזאת, ושאלתי אותו מה קרה, רבי חיים? למה לחלק עיתונים? מה רע בהרצת תורה???

"נענה רבי חיים ואמר לי, שבמסגרת תפקידו הוא הרגיש צורך להעיר לאיזה בחור מתלמידי הישיבה על התנהגות מסוימת שלא היתה כראוי, ובעקבות ההערה הזאת חשב: אם אני פוגע באנשים, אין לי שום עניין יותר בתפקיד הזה!!!

"ולמה דווקא מחלק עיתונים?", הוסיף הרב זילברשטיין לשאול, ורבי חיים ענה לו: "כי את חלוקת העיתונים עושים לפנות בוקר, כשהרחוב ריק, לא פוגשים אף אחד ולא מגיעים לחיכוך עם אף אחד. זאת עבודה שאפשר לבצע בלי לפגוע בשום יהודי!"...

כמובן שבשלב זה החלו הגר"י זילברשטיין ואנשי צוות אחרים לשכנע אותו, שצורת המחשבה שלו אינה נכונה, ויש לו תפקיד מאוד חיוני בישיבה, הוא מאוד מקדם את הבחורים ומסייע להם לעמוד על רגליהם, ובוודאי שהוא חייב להישאר בתפקיד כדי להרבות תורה בישראל...

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

נטלו הללו מקלות בידיהם, והחלו להכות בו עד זוב דם... כשהוא מוכה וחבול החל מדדה לביתו, ובמשך שבועיים לא יכול היה לזוז מהמיטה... כשסוף סוף הצליח לקום, ניגש לרבי יוסף חיים ושאל אותו: "מה נשתנה, מדוע בפעם הראשונה כשהוכחתי אותם הם נתנו לי כסף, ואילו בפעם השניה, כשהוכחתי אותם באותה תוכחה הם נתנו לי מכות?"

הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א, על הנהגות טובות הנלמדות מפנחס

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְיָתִי בְּתוֹכָם" (במדבר כ"ה, י"א)

בכל שבוע הננו קוראים את פרשת השבוע, כדי שנתעורר, נלמד ונסיק מסקנות לחיינו מתוך מה שנאמר בתורה הקדושה. מהכתוב: "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְיָתִי בְּתוֹכָם", לומד ה'אור החיים' הקדוש על שלוש הנהגות טובות שהיו לו לפנחס, שראוי לכל אדם ללמוד אותן וליישמן בפועל:

הראשונה שבהן היא - מסירות הנפש שהיתה לו. אדם לא יכול לקיים מצוות רק כש'בא לו', או רק כשנח לו. אם קל לו לקום בבוקר לתפילה - מה טוב, ואם לא - לא נורא... אם מסתדר לו להתפנות מעיסוקיו ולהשתתף בשיעור תורה - מצוין, ואם לא - לא נורא, יהיה בפעם אחרת...

זה לא עובד בצורה כזאת. צריך מסירות נפש לקיום התורה והמצוות! יהיה מה שיהיה, בכל עת, לאזור עוז ותעצומות לקיים תורה ומצוות. את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה "בְּקִנְאוֹ", בלשון יחיד, לאמר: פנחס אזור עוז בעצמו, לבדו, לקנא את קנאת ה'. ההנהגה השניה שלמדנו מפנחס היא, לעשות את מעשינו לשם שמים. לפעמים אדם רואה מישהו מדבר בבית הכנסת, באמצע התפילה. הוא ניגש להעיר לו, אבל הסיבה להערה היא משום שיש לו אתו איזשהו חשבון... או שהוא רוצה להראות לכולם עד כמה הוא צדיק ועד כמה מפריעה לו שיחת חולין האמצע התפילה... תוכחה שכזאת אינה לשם שמים!

את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה "את קנאתי". פנחס קנא אך ורק מתוך כבוד להשם יתברך, ולא מתוך כל כוונה אחרת.

בהקשר לכך סיפר ה'בן איש חי' זצ"ל, מעשה שארע בבגדד. יהודי עני, מטופל בילדים, היה יושב ולומד בבית המדרש. בשעת לילה, כשסיים ללמוד ויצא מבית המדרש, שמע קולות המולה. מה קרה? קבוצה גדולה של יהודים יושבים ומשחקים קלפים... הדבר בער בעצמותיו. הוא ניגש אליהם והחל להוכיחם: "אינכם מתביישים? כיצד מעיזים אתם לבזבז זמן יקר על שטויות והבלים? מדוע אינכם מנצלים את הזמן ללמוד דף גמרא, שילווה אתכם לנצח נצחים?"

דבריו היוצאים מן הלב, נכנסו לליבם. האיש צודק! והחלו מיד לבקש את סליחתו... "חטאנו, עווינו פשענו...". "לא ממני אתם צריכים לבקש סליחה", אמר. "תבקשו סליחה מהשי"ת, גרמתם צער גדול לשכינה הקדושה. קשה לה לראות בני אדם המכלים את זמנם לריק". כיון שכך לקחו את כל הכסף שאיתו שיחקו ונתנו לאיש, אמרו לו: "אנחנו מכירים את עניותך הגדולה. הא לך את הכסף במתנה, ויהא הכסף הזה כפרה לפני השי"ת על מה שהכעסנו אותו". בתחילה הוא סרב לקחת, אולם משפצירו בו שוב ושוב, וביקשו ממנו שתמורתו יתפלל עליהם שהקב"ה יקבל את תשובתם באהבה וברצון - נאות לקחת. הם אמנם חזרו בתשובה, אך זו לא החזיקה זמן רב מידי... הם היו "מכורים" למשחק, כדרכם של כל משחקי הקוביה, המתמכרים למשחקי המזל, וכעבור תקופה שבו לסורם, ושוב לשחק כבראשונה. והנה חודש ניסן ממשמש ובא. חג הפסח קרב ועמו הוצאות מרובות. היהודי העני חשב לעצמו: מהיכן אשיג את הכסף הנחוץ לי להוצאות החג? ולפתע הגה רעיון: היות והם חזרו לשחק, אלך שוב להוכיח אותם, אחזיר אותם בעזרת ה' בתשובה, והם יתנו לי שוב את כספם... אמר ועשה.

**מאז ומעולם זו היתה השיטה:
"סנקציות", ודווקא ב"עונה
הבוערת"... המורים שובתים
לקראת סוף החופש הגדול...
המצילים שובתים לקראת פתיחת
עונת הרחצה... את מחירי החלב
מעלים לפני חג השבועות... גם
החזן פתח בסנקציות לפני הימים
הנוראים... אמרו לו: "נלך ביחד אל
הרב, ואת אשר יורה לנו- נעשה"**

הרב, רבי פנחס הורוויץ, שמע את טענות שני הצדדים, ואמר בתמיחה, בדרך בדיחותא: "עושה מעשה זימרי- החזן מזמר בקולו, ומבקש שכר כפנחס- כמוני ששמי פנחס..."
החזן הביא את הרמז, ומאז לא ביקש העלאה נוספת.

"וְהָיְתָה לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּבֹדָה עוֹלָם" (במדבר כ"ה, י"ג)

רבי שלמה קלוגר זצ"ל, היה גאון אדיר, חיבר מאות חיבורים בכל חלקי התורה הקדושה.
בזמנו, באירופה היה הרס רוחני גדול, המשכילים נשאו ראש. היו מהם ליצנים, שהיו בקיאים בתורה שבעל פה, ויחד עם זאת נלחמים בדת. רבים מהם היו מתבוללים, נשואים לנשים גויות.
היה משכיל אחד שנשא גויה, ולימים נולדה לו ממנה בת. כמובן, הבת הזאת נחשבת גויה גמורה, שהרי היא מיוחסת אחרי האמא. אבל החצון הזה, לא די שנשא גויה, אלא בא ביום השבת לבית הכנסת, ותכנן לעלות לתורה ולקרוא לבתו שם: "ויקרא שמה בישמעאל..."
ואחר התפילה לערוך "קידושא רבה" לרגל הולדת הבת.
בין המתפללים בבית הכנסת היה תלמיד חכם אחד, שוחט הקהילה, שלא היה יכול לסבול את חילול ה' הנורא הזה. הרי מי שחי עם גויה - דינו כמי שהמיר את דתו. אסור לו לבוא בקהל ואינו יכול להצטרף למניין, עד שיפרוש ממנה או עד שיגייר אותה. המשכיל הזה חי עם גויה, נולדה לו ממנה בת, וכעת הוא עוד מעז לבוא לבית הכנסת לעשות קידוש? קם ומחה נגדו ועשה רעש גדול... כמה אנשים הצטרפו אליו, ובסופו של דבר הצליחו לגרשו מבית הכנסת.
האיש המשכיל הזה הרעיש עולמות על מה שעשו לו, ובצר לו פנה

המשך בעמוד 27

משרק החל בדברי תוכחתו, נטלו הללו מקלות בידיהם, והחלו להכות בו עד זוב דם...

כשהוא מוכה וחבול החל מדדה לביתו, ובמשך שבועיים לא יכול היה לזוז מהמיטה...

כשסוף סוף הצליח לקום, והוא צולע על ירכו, ניגש לרבי יוסף חיים ושאל אותו: "מה נשתנה בין הפעם הראשונה לבין הפעם השנייה? מדוע בפעם הראשונה כשהוכחתי אותם, הם נתנו לי כסף, ואילו בפעם השנייה, כשהוכחתי אותם באותה תוכחה, הם נתנו לי מכות?" נענה ואמר לו: "בפעם הראשונה הוכחת אותם לשם שמים. צער השכינה הוא זה שבער בעצמותך. בפעם השנייה הוכחת אותם לשם כסף. רק דברים היוצאים מתוך הלב באמת - נכנסים אל הלב".

הדבר השלישי שלומדים מפנחס הוא - קידוש השם ברבים. אדם יכול לעשות מעשה לשם שמים אך לעשות אותו בצנעה, בסתר מבלי שאף אחד ידע ממנו. אולם מי שעושה את המעשה בגלוי, בפומבי, ברבים - יש בכך גם קידוש השם.

את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה, שפנחס עשה את מעשהו "בתוכם", בתוך קהל ועדה".

החשיבות הגדולה שיש בקידוש שם שמים ברבים היא, משום שלדאבוננו נעשות הרבה עברות בפרהסיא, ואין פוצה פה. עוברים עליהם לסדר היום. לכן, כתשובת המשקל, יש צורך שגם את המצוות נקיים בפרהסיא, לעין כל.

עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס

"הִנְנִי נֹתֵן לוֹ" (במדבר כ"ה, י"ב)

בזמן רבי פנחס הורוויץ זצ"ל, בעל ה'הפלאה', שהיה רבה של העיר פרנקפורט שבגרמניה, ארע המעשה הבא:

תקנון העיר קבע, כי את המשכורת הגבוהה ביותר מבין כל אלו המקבלים משכורת מקופת הקהילה, יקבל הרב.

לימים חיפשו חזן לעיר. הם מצאו מועמד עם קול משובח, ששימש כחזן בבית הכנסת בברלין. הם הבטיחו לו משכורת מכובדת, והוא נאות לשמש חזן בעירם. אלפים היו באים לשמוע את תפילותיו בימים הנוראים ובמועדים.

החזן קנה לעצמו שם ותהילה, ומידי תקופה היה מבקש העלאה במשכורתו, והגבאים נאלצו, בלית ברירה, להעלות לו את שכרו, עד שמשכורתו הגיעה לסך של עשרה אחוז פחות ממשכורתו של הרב. שנה אחת, לפני הימים הנוראים ביקש החזן העלאה נוספת בשכרו, כמו זו שמקבל הרב, ומשלא נענה, פתח בשביתה.

מאז ומעולם זו היתה השיטה: "סנקציות", ודווקא ב"עונה הבוערת"...

המורים שובתים לקראת סוף החופש הגדול... המצילים שובתים לקראת פתיחת עונת הרחצה... את מחירי החלב מעלים לפני חג השבועות... גם החזן פתח בסנקציות לפני הימים הנוראים...

אמרו לו: "נלך ביחד אל הרב, ואת אשר יורה לנו- נעשה".

והוא הסכים.

ענה לו מרן המשגיח מפונוביז' זי"ע: "אתה רוצה לטוס ולצאת מארץ ישראל? ומה יהיה אם באמצע הדרך, כשתהיה בין שמים וארץ, יגיע המשיח ויתקע תקיעה גדולה? אתה תאלץ להגיע לחו"ל, ורק אחר כך אתה תחזור לארץ ישראל. אתה רוצה לאחר לביאת המשיח?!"

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: 'ציפית לישועה?'

"את קרבני לחמי לאשי ריח נִיחֵחִי" (במדבר כ"ה, ב')

רבותי! מי שמקיים "כי לישועתך קיוינו כל היום" והראש והלב שלו שקועים באופן תמידי ללא הרף בציפיה לישועה - כאשר הוא שומע קריאה: "הוא הגיע, הוא הגיע", אין לו ספק שמדובר במשיח! הרי על מי מכריזים בהתרגשות כזו אם לא על המשיח?!... עלינו לדעת, כי הציפיה לישועה איננה מידת חסידות גרידא, זאת לא חומרה או הידור בעלמא - זהו חיוב גמור! זו השאלה שנשאל מיד בבואנו לעולם העליון - "ציפית לישועה?" ובזכות הציפיה לגאולה - נזכה לה במהרה בימינו.

בעיר וולוז'ין יצאה שמועה שמלך המשיח עומד להגיע. השמועה הזאת הציקה מאוד לפריץ המושל של העיר, מפני שבדיוק באותם הימים הוא עמד לצאת לחופשה, ואם כל היהודים יעלו לארץ ישראל, חשב הפריץ - מי ישמור לו על כל רכושו, הלא הם השומרים הטובים ביותר...

חשב הפריץ מה לעשות, ואמר בליבו: מי שבאמת יכול לדעת אם אמת הדבר או לא, הרי הוא רבם של היהודים - הגאון רבי חיים מוולוז'ין. יצא הפריץ מביתו והלך לשאול את הגר"ח מה צפוי בעניינו של משיח.

בביתו של הרב הכינו לפריץ כסא, בסמוך למקום מושבו של הגר"ח. הפריץ הרצה בפניו את שאלתו: "היבוא המשיח שלכם בימים הקרובים או לא? האם השמועה נכונה?"

ה'חפץ חיים' זצ"ל אמר פעם בליל שבועות: "רבנו של עולם, רק פעם אחת חיכית לנו - בקבלת התורה, כשמשה רבינו היה צריך לעורר את העם ולהביאם לפניך להר סיני, בעבור זה כבר אלפי שנים אנו עושים תיקון. בליל שבועות אנו נשארים ערים כל הלילה, ועדין לא גמרנו לתקן את ההמתנה האחת והיחידה שהיתה לך לנו. ואילו אנחנו, עמך עם ישראל, מצפים ומחכים לך כבר אלפיים שנה, אנא ממך, חזור אלינו השתא!".

עיני כל ישראל מצפות ומקוות לישועה - "כי לישועתך קיוינו כל היום". אומר הרב מבריסק זצ"ל: לא כתוב 'כי לישועתך קיוינו כל יום', אלא "כל היום".

חז"ל (שבת לא ע"א) אומרים, כי אחת השאלות הראשונות שישאלו את האדם כאשר יגיע למעלה היא "ציפית לישועה?" האם חכית למלך המשיח? איי איי!!!

החסידים מספרים מעשה על בנו של ה'ישמח משה', רבי אלעזר ניסן, שהיה שוהה כל השבוע בשיבה, ובשבת היה שב הביתה אל בית אביו, ה'ישמח משה' הקדוש. הוא היה שוהה במחיצתו כל השבת. לאחר מכן שב אל הישיבה, עד לשבת הבאה.

יום שישי אחד הוא איחר לבוא. התעוררה בהלה גדולה בבית, לא ידעו מה קרה לו. באותם ימים כמובן לא היו טלפונים, לא היתה שום דרך לברר היכן הוא. ככל שנקפו השעות והתקרבה השבת, גדלה הדאגה בקרב בני הבית והחסידים.

והנה, רגעים ספורים לפני כניסת השבת, שמעו מרחוק את צעדי המתקרבים של ר' אלעזר ניסן. השמחה היתה גדולה, ואחד החסידים רץ לתוך חדרו של הרב'ה וקרא בהתרגשות: "הוא הגיע! הוא הגיע!"

ל'ישמח משה' היה בגד מיוחד, קאפטן מהודר עשוי משי משובח, שהיה שמור בארוננו לעת בואו של המשיח, כדי לקבל בו את פניו. כיון שנכנס החסיד בהתרגשות אל החדר והכריז בקול נלהב: "הוא הגיע, הוא הגיע!", ה'ישמח משה' היה בטוח שהוא בא לבשר לו שהמשיח הגיע!... רץ ה'ישמח משה' לארון בשמחה עצומה, הוציא במהירות את הבגד המיוחד והתכונן ללבוש אותו כדי לקבל פני משיח. כשראו זאת החסידים, אמרו לו: "רבה, ר' אליעזר ניסן הגיע, לא המשיח!..."

ענה לו הגר"ח זצ"ל: "הנביא ישעיהו (מ,ה) אומר: 'ונגלה כבוד ה', וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דיבר'. מה בא לומר לנו הנביא בדברים הללו? הוא רצה לומר, שכאשר יגיע הזמן של ביאת המשיח, כולם יראו וידעו על כך, כמו שאומר הנביא: 'וראו כל בשר יחדו', כולם ידעו, ואף אחד לא ידע לפני חברו. אם אתה לא רואה שמלך המשיח בא, אף אחד לא יודע על כך, וכל השמועות - שמועות שווא הן..."

רבותי, בואו נעשה חשבון נפש - מה אתנו? האם לנו חסר המשיח? זו שאלה מחרידה, איך אפשר בכלל לשאול שאלה כזאת, נכון? אבל בואו נהיה כנים עם עצמנו. האם אנחנו עומדים ומצפים למשיח בכל יום, ממתנינים ומייחלים לבואו? האם אנחנו מקיימים "כי לישועתך קיוינו כל היום"?

לא נעים שאנחנו צריכים לשאול את עצמנו שאלה כזו, אבל השאלה הזו היא מהשאלות הראשונות שישאלו את האדם, כשיבוא לפני בית דין של מעלה.

מיד בהתחלה יתפסו אותנו וישאלו: "ציפית לישועה?" חכית למלך המשיח? ומה נענה?

ומה נעשה עם הרמב"ם בהלכות מלכים פרק י"א?

הרמב"ם אומר שם דברים נוראים: וכל מי שאינו מאמין בו [במלך המשיח] או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו שנאמר, "ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך..."

מי שאינו מחכה למלך המשיח, לא רק שהוא כופר בדברי נבואה, אלא שהוא כופר בתורה ובמשה רבינו, ה' ישמור.

היום, בעונותינו הרבים, אפשר לשמוע אדם אומר לחברו: "נו, מתי תחזיר לי את הכסף, כשיבוא המשיח?"! והכוונה, עוד מליון וחצי שנה, ר"ל...

האם אותו אדם מאמין בביאת המשיח?

הוא באמת מצפה ומייחל לו בכל רגע שיבוא?

פעם התייעץ אדם עם המשגיח מפונוביז' זצ"ל, האם כדאי לו לנסוע לחו"ל או לא. ענה לו מרן המשגיח זי"ע: "אתה רוצה לטוס ולצאת מארץ ישראל? ומה יהיה אם באמצע הדרך, כשתהיה בין שמים וארץ, יגיע המשיח ויתקע תקיעה גדולה? אתה תאלץ להגיע לחו"ל, ורק אחר כך אתה תחזור לארץ ישראל. אתה רוצה לאחר לביאת המשיח?"!

כך מחכים לביאת המשיח, בכל רגע. הנה הוא כבר מגיע!

אחד מעיקרי האמונה הוא: "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא". הדבר תמוה, שהרי כאן אומרים רק את עקרי האמונה. לכאורה היה מספיק להזכיר: "אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח", כמו שלא אומרים "אני מאמין בשכר ועונש, ואף על פי שאנו רואים

צדיק ורע לו, רשע וטוב לו"...

מדוע בביאת המשיח כן מוסיפים קושיה ותרוע - ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו?"

באר הרב מברסק זצ"ל, שאין כאן קושיה ותרוע, אלא בא הדבר ללמדנו מהו גדר "מאמין במלך המשיח". אם האדם מחכה - אזי הוא "מאמין". זהו הגדר באמונה בביאת המשיח!

בואו ניקח דוגמא קטנה מהמציאות שלנו: אנחנו יושבים כאן, ואני אומר לכם: "עוד רבע שעה מגיע לכאן הצדיק הקדוש רבי ישראל אבוחצירא". מיד כל אחד ואחד מסתכל על השעון, כדי שידע מתי תעבור רבע שעה. אחרי כמה דקות כבר יקומו כמה אנשים לצאת החוצה, לבדוק אולי רואים משהו באופק. אחרי כמה דקות נוספות כבר יסתובבו הראשים לצד הדלת, וכולם יסתכלו באופק. אחרי כמה דקות נוספות וכולם יסתכלו בקוצר רוח על השעונים.

נניח שיהיה אדם שלא יסתכל על השעון ולא יסתובב, אלא ישב רגוע ושאנן. תאמרו לי, רבותי, האם הוא לא מחכה או לא מאמין? ודאי שהוא לא מאמין! הוא אומר: "מה פתאום הוא יבוא? הרי רבי ישראל אבוחצירא אף פעם לא בא לבני ברק". ולכן הוא יושב בנחת, לא מחכה ולא מצפה.

מתי אני נכלל בגדר 'מאמין בביאת המשיח'? - כשאני מחכה, ו"אף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא".

הפלא ופלא. לא תתכן אמונה בלא לחכות.

פעם קם איזשהו משיח שקר, והאנשים האמינו בו ונסחפו אחריו. אנחנו מסתכלים עליהם כעל רשעים ושוטים, אבל שמעתי מרבי שלמה ברעודה זצ"ל, שהוא מסתכל אחרת על האנשים ההם - מתוך גנותם אתה רואה שבחם. הם ציפו ויחלו לבואו של מלך המשיח, ולכן הם טעו!

הרב ברעודה נתן דוגמא להמחיש את הדברים: ילד נסע לטיול, והוא אמור לחזור בשעה חמש. מגיעה השעה חמש והילד לא מגיע. גם בשעה חמש וחצי הוא לא מגיע. בשעה שש, האב והאם כבר מודאגים. עוד כמה דקות עוברות, והאם אומרת לאב: "מה יכול להיות? למה יענקלה לא חוזר?"

האב דואג בעצמו, לבו דופק חזק, אבל הוא רוצה להרגיע את האם. "מה פתאום לדאוג? הלא זה דבר רגיל שמתעכבים בטיול. אף פעם לא חוזרים בזמן".

כשמגיעה השעה שבע, האבא אומר: "אני מתקשר לברר אצל ההורים של חברו. אולי הם יודעים פרטים כלשהם על הטיול, אולי הם יצרו קשר עם המלמד".

כשהאב מסיים את השיחה, הדאגה גוברת. גם ההורים של החבר לא יודעים מה קורה, גם הם דואגים מאד. האב והאם יושבים שניהם ומצפים לבנם בכיליון עינים. פתאום שומעים מרחוק אוטובוס מתקרב. או, יענקלה מגיע! יוצאים למרפסת, ורואים שלא, יענקלה לא הגיע. אחר כך שומעים רעש של טרקטור, זה לא נשמע כמו רכב הסעות של ילדים, ובכל זאת ממהרים לחלון לראות. לא, זה לא הוא, יענקלה לא הגיע. יושבים ומחכים, מתפללים ומייחלים. מסתובבים בחדר הלון וחוזר, לא יכולים לעשות שום דבר. מתי הוא

החליטו הוריו של ר' אלי' לייזער, שהיו קרובי משפחה של הרבי החדש, לשפץ ולחדש את חדרו שיהיה ראוי ומתאים ל'רבי', ואכן משך כמה ימים השקיעה משפחת לייזער כוחות רבים ודמים מרובים, בכדי לחדש את החדר עד שקיבל פנים של דירה ראויה לגור בה, והגיעו לומר לרבי יענקעל'ע שאפשר כבר להיכנס לחדרו. כשהגיע רבי יענקעל'ע ונעמד על מפתן הפתח...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב ליקווד, על אנשי קודש

"איש אשר רוח בו" (במדבר כ"ז, י"ח)

תמה הבחור על התוכחה ששמע: "וכי מה זה שיין לכריית בור ברשות הרבים?", הסביר לו הסבא מסלבודקה ואמר: "בור, אין זה דווקא אם אתה עושה מכשול ותקלה שיגרם לחברך להיהרג או להיזק, אלא גם אם אתה מאלץ מישהו להתכופף ולהרים את הנייר הזה, הנך מזיק! שהרי בכך אתה מבטל אותו מדרכו ומלימודו, ואתה מתחייב על כך משום בור. יתר על כן, אף שלא אתה הוא בעל הנייר הזה, ולא אתה זה שהשלכת אותו בראשונה אלא אדם אחר, אבל מכל מקום אתה הרי הגבתה אותו, וכבר אמרו בגמרא (מסכת ב"ק דף כ"ט ע"ב) 'ההופך את הגלל ברשות הרבים חייב השני בהזיקו, משום שסלק מעשה ראשון'."

רבינו הט"ז זי"ע נהג לקדש רק מתוך הכתב

בספר 'בית רחל- שער הכנה' (להגאון רבי נפתלי כ"ץ, אות ל"ד) מביא על רבינו הט"ז זי"ע, שנהג לקדש רק מתוך הכתב, וכך כתב: ושמעתי מנהג הגאון המפורסם מוהר"ר דוד סג"ל, בעל הטורי זהב, שהיה אומר תמיד את הקידוש של שבת ויום טוב מתוך הספר. ואמר הטעם, מלבד שיש קדושה באותיות, גם כן מהאי טעמא שפעמים שמתארח אצל עם הארץ או שמיסב עמו בבית אחד, ועם הארץ הזה אינו יודע בעל פה את סדר הקידוש אל נכון, וגם יתבייש לומר מתוך הסידור, על כן היה הוא עצמו עושה כן, ואמר את

הגה"ק מקאצק זי"ע מפרש הא דכתיב (שמות כ"ב, ל'): "ואנשי קודש תהיון לי" - כי מלאכי מרום הלא ישנם רבים לאין מספר, אלא עיקר העבודה שחפץ בה הקב"ה הוא שנהיה "אנשי" קודש - מענטשליך הייליג - יכול האדם להיות קדוש, אבל קודם צריך להיות בן אדם... וכמו שאומרים: "לעולם יהא אדם" - קודם תהיה "בן אדם", ואח"כ "ירא שמים"...

מסופר, שיום אחד כשהלך הגה"צ ר' אריה לוי זצ"ל בסמטאותיה של ירושלים, הוא הבחין ביהודי יקר שמטאטא בידו ומנקה את פסולת הסמטאות. ניגש אליו ר' אריה ואמר לו בשמחה: "בוקר טוב רבי יהודי". הפועל ענה בהתרגשות: "בוקר טוב כבוד הרב". ר' אריה מתקרב ומחבק את הפועל, ואומר לו ברגש: "יודע אתה שאני מקנא בך? איזו זכות עצומה יש לך, בוקר בוקר אתה עושה את ירושלים יפה ונקיה יותר, אהה, ירושלים עיר האלוקים!"...

שאל הפועל במבוכה את הרב: "אני לא מבין, והלא הרב עוסק בתורה בבית המדרש, ואני מתעסק עם זבל, איך שיין לקנאות בי?" אמר לו ר' אריה: "חלילה, אסור לדבר כך, איזו זכות נפלאה היא זו לטהר את שווקיה של ירושלים עיר האלוקים, שיהיה ליהודים נעים יותר, אהה!"...

לימים, כשסיפר הפועל את הסיפור הזה, הוסיף בהתרגשות: "לראשונה בחיי הרגשתי כנסיך, והמטאטא כשרביט המלוכה!"

כשהוא מתכופף להרים פיסת נייר

שנחה על הרצפה בישיבה

סיפר ראש ישיבת מיר, הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: הסבא מסלבודקה זצ"ל ראה פעם את אחד מבחורי ישיבת סלבודקה, כשהוא מתכופף להרים פיסת נייר שנחה על הרצפה בישיבה, בחשבו כי מדובר ב'שמות' הטעונים גניזה. ואולם, משנוכח הבחור לדעת שפיסת הנייר מכילה רק דבר חולין, השליכה שוב לארץ.

כאשר הבחין הסבא מסלבודקה בהתנהגותו של הבחור, קראו אליו והוכיחו: "הכיצד מעז אתה לעשות כן? והלא אתה מזיק ברשות הרבים וכורה בור להכשיל בני אדם?"

הרוכל שלא היה לו שום ספר למכור

מסופר על הרה"ק רבי שלמה (השני) מבאבוב זי"ע, שמידי פעם בפעם היה מגיע רוכל ספרים זקן לחצר בית מדרשו בבאבוב, והרבי היה יוצא אליו לשאול בשלומו, והיה קונה איזה ספר מספריו למען תגרם לו הנאה וקורת רוח.

פעם הגיע הרוכל כשלא היה לו שום ספר למכור, שאלו הרבי שמא יש ברשותו משהו אחר למכור, אמר הלה שיש לו צעיפי משי נאים, שעליהם רקמות פרחים מהודרת. שאלו הרבי מה מחיר הצעיפים, והרוכל אמר לו. וביקש הרבי הלוואה מאחד החסידים, וקנה את כל הצעיפים. הרוכל המאושר הלך משם, והרבי נכנס לבית מדרשו. החסידים לא הבינו מה לו לרבי עם כל הצעיפים, וגם לוהו כסף על כך. אך בהגיע ימי הסוכות, הוציא הרבי את הצעיפים, וביקש שיגזרו את רקמות הפרחים המהודרות ויעשו מהן שרשרת אחת ארוכה, את השרשרת תלה הרבי בעצמו בתוך הסוכה, והיה באושר רב שזכה לקיים בגופו זה קלי ואנוהו...

אתרוג יקר

פעם בא אברך אחד לשאול את הגר"פ שיינברג זצ"ל על אתרוג יקר, ובתוך דבריו שאל: "כמה השיעור להוסיף עבור הידור מצוה?" והנה, למרות שהגר"פ הידר וחייב כל כך את הארבע מינים, שאלו לפתע: "ומה עם בגד חדש לאשתך לכבוד יום טוב, זה כבר קניית??", כשהלה שתק והרב הסיק מכך שעדיין לא קנה, הבין האברך את התשובה היטב...

האורח סירב לאכול

הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, נהג לעתים תכופות לקבל על עצמו תענית משבת לשבת. פעם אחת ביום שישי כאשר כבר כמעט השלים את תעניתו, בא אליו אורח ומסר לו דרישת שלום מאת הרה"ק רבי אלעזר מליזענסק זי"ע. הרה"ק מלעלוב שמח מאוד לקראת האורח, וכיבדו ביי"ש ומזונות, אבל האורח סירב לאכול ואמר: "מקובל אצלי מרבתי, שאורח לא יפתח פיו לאכול, עד שהבעל הבית יאכל תחילה".

הרה"ק מלעלוב לא היסס לרגע, ומיד בירך על המזונות והיי"ש וטעם מהם, ובזה הפסיק את תעניתו. אח"כ התבטא ואמר למקורביו: "אכן תענית משבת לשבת הוא ענין גדול, אבל ליתן לאורח הרגשה טובה חשוב יותר..."

סיפר הר"ר אלי' לייזער

סיפר הר"ר אלי' לייזער הי"ו מבני ברק, שכידוע הרה"ק רבי יענקעל'ע זי"ע מפשעווארסק היה חי כל ימיו בפשטות ובצניעות, ובעת שהיה חמיו הרה"ק רבי איציק'ל זי"ע בחיים חיותו, לא היה לו אפילו חדר פרטי, רק היה לו איזה חדר סמוך לעזרת נשים בביהמ"ד שהיה מוזנח מאוד.

הרה"ק מלעלוב לא היסס לרגע, ומיד בירך על המזונות והיי"ש וטעם מהם, ובזה הפסיק את תעניתו. אח"כ התבטא ואמר למקורביו: "אכן תענית משבת לשבת הוא ענין גדול, אבל ליתן לאורח הרגשה טובה חשוב יותר..."

אחרי הסתלקות חמיו הרה"ק רבי איציק'ל, החליטו הוריו של ר' אלי' הרה"ח ר' משה לייזער ע"ה וזוגתו, שהיו קרובי משפחה של הרבי החדש, לשפץ ולחדש את חדרו שיהיה ראוי ומתאים לרבי, ואכן משך כמה ימים השקיעה מרת לייזער כוחות רבים ודמים מרובים, בכדי לחדש את החדר עד שקיבל פנים של דירה ראויה לגור בה, והגיעו לומר לרבי יענקעל'ע שאפשר כבר להיכנס לחדרו. כשהגיע רבי יענקעל'ע ונעמד על מפתן הפתח, אמר "אינני נכנס לחדר הלזה!". התחילו לבקש מאת הרבי ולהפציר בו, ואמרו לו שמרת לייזער תצטער אם הרבי ימאן ליכנס בו. אמר הרבי שיקראו אותה לבוא לפניו.

כשהגיעה אמר לה הרבי: "אני מרגיש, שאם אני נכנס לכאן הרי אני מאבד את חלקי בעוה"ב!" (שחש שבחדר כזה כבר יהיה לו חלק מידי גדול בעוה"ז, ויגרע מחלקו בעוה"ב...) אמרה היא: "ואני אומרת, אם אין הרבי נכנס אני אאבד את העוה"ב שלי! שיכנס הרבי בשביל העוה"ב שלי!". חשב רבינו קצת ואמר: "א"כ אכנס!". ואכן נכנס וגר שם...

בעל המסעדה

בספר 'ליבם של ישראל' מסופר, שאברך ת"ח ובעל משפחה מב"ב זקוק היה מסיבות בריאותיות לנסוע לשהות באווירה של ערד, להפתעתו סירב בעל המסעדה החרדית במקום ליטול ממנו תשלום בעבור ארוחותיו, והיה מעניק לו אותן חינם.

זמן מה לאחר מכן, פגש האברך את בעל המסעדה, וחזר להודות לו שוב על האירוח הנפלא שנהג בו בערד. גילה לו האיש, כי מרן בעל ה'לב שמחה' מגור זי"ע, הוא שהורה לו כי כאשר יבחין במסעדתו ביהודי חסר אמצעים, אשר רק הכורח הבריאותי הביאו לערד, שיתן לו לסעוד בחינם, ואת החשבון יגיש לרבי...

(מתוך 'נועם שיח' שלח תשפ"ג, בהוצאת מכון 'אפריון' לשלמה')

"אבא זצ"ל ישב על מיטתו ללא ניע כמצווה, וכל אותה העת היו עיניו מושפלות למטה. כעבור שש שעות הגיע הרופא לבדוק אותו, ולמרבה התסכול אמר: 'לא, לא יושבת בתנוחה נכונה, עליך לשבת בלי תזוזה עוד 6 שעות!'. הרגשתי שעצביי פוקעים..."

תלמידיו של הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, מעלים זיכרונות מהליכותיו הנאצלות

"וְנִתְּנָה מִהוֹדֶךָ עָלַי" (במדבר כ"ז, ב')

פונה יהיה הדבר 'על פי ה', להזכיר שם שמים הן ביציאתו בלשון תפילה, והן בחנייתו בלשון הודאה על העבר. 'אין לך דבר שאין התפילה יפה לו', שינן, "קודם לכל פעולה הרגילו עצמכם להתפלל ולבקש, אל תחסכו במילים כלפי שמיא, היו רגילים בתפילה לפניו ית', ותראו נפלאות!". "והיה לו תענוג גדול להסביר תמיד לאחר הצלחה וישועה, איך כוח התפילה הוא שסייע וגמר את העניין בסייג טוב. ממש 'מתחת לאדמה' חיפש ומצא עילות להצביע על התפילה כגורם המכריע לתושיה, וללמוד מכך להבא כמה יש להרבות בתפילה.

"לפעמים היה מקום לחשוב, מי אומר שהתפילה היא שעזרה? הרי נעשו כאן הרבה השתדלויות מלבד התפילה, אך הוא לא שת לבו לזאת, אלא הביע את כל תוקף בטחונו שרק התפילות הן שסייעו. בכך השריש בכל סובביו את הערך הנעלה והרגש הנכון לעבודת התפילה וכוחה הרב".

בנו הגאון רבי משה קובלסקי מספר: "אציין עובדה אחת מימי חוליו של אבא, עת היה במצב רפואי רגיש מאוד, לאחר התקף הלב שעבר. באותם ימים שרתה השמחה בביתנו לקראת נישואי אחותי תחי', ואבא שהיה חלוש מאד ל"ע, התמודד בגבורה והתאמץ להמשיך בהכנות בכל כוחו. "בערב שבת 'אויפרוק' ישב אבא בביתו, שרוי בצער ובכאב על שנבצר ממנו לנסוע לירושלים להשתתף בשמחה. הרופא אסר זאת עליו

לרגל מלאת שלושים שנה להסתלקותו של הגאון החסיד הנודע רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, אביהם של מרבצי התורה הנודעים לבית משפחת קובלסקי, ובראשם הגאון רבי חיים דוד קובלסקי שליט"א, ראש ארגון 'מאורות הדף היומי', התכנסו כמה מידידיו, תלמידיו ושומעי לקחו של הרב זצ"ל, להעלות על נס את זכרוננו של האיש המופלא, אשר היה כל כולו מסכת צרופה של תורה ועבודה. בשורות הבאות נביא חלקים מתוך העובדות הרבות שהובא בגיליון מיוחד שיצא לאור לכבוד ההילולא, בשינויי עריכה קלים.

מינקותו היה רבי שמואל צבי דבוק בצדיקים קדושי עליון. מסופר כי כאשר אביו רבי בנימין הביא את בנו הקטן להתברך מפי הרבי הקדוש מבעליא זי"ע, שמח הרבי למראה תוארו, הושיבו על ברכיו ואמר, תוך שהוא מסלסל בפאותיו, "א-ת-ל-אביב'ער בחור מיט שיינע פאות!" - נער תל אביבי עם פאות יפות... כמו כן מדי בוקר היה הילד שמואל צבי רץ לפני הליכתו לחיידר, להתברך ב'צפרא טבא' מפי הצדיק הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע. אחרי כן היה מזדרז ומגיע בזמן לבית תלמודו. בשנות לימודיו הראשונות בשיבה, גמלה בלבו ההחלטה ללמוד ולסיים את כל הש"ס כולו, וכך גמע מסכת אחר מסכת, בין הסדרים ובשעות הלילה ואשמורת הבוקר. צמאנו לדלות ממקורות החיים הביאווה להתקרב אל גדולי ישראל, ובעודו נער צעיר כבר זכה לקרבה ולהארת פנים מצד מרן ה'חזון איש' זצ"ל. בעקבות קשר ייחודי זה, שהלך והעמיק, החליט להעתיק את מקום לימודיו לשיבת פוניבז' הסמוכה, כדי לזכות להימצא במחיצת ה'חזון איש' בכל עת מצוא.

לצד לימודיו בעמל ויגיעה, רחשו בלבו שאיפות גדולות לקרבת אלוקים ולמדרגות החסידות. נפשו השתוקקה אל חצרות בית ה', והיה נמשך כבעבותות אל מחיצתם של צדיקים. כך מצאה נפשו את הדרך אל חצר הקודש נדבורנה, אל היכלו של הרבי ה'דבר חיים' ביפו. נפשו נקשרה מיד אל הרבי בקשר רוחני עמוק, והוא נעשה לתלמיד מובהק השותה בצמא את דבריו. כאן אף כרת ברית אהבת עולם עם בנו של הרבי, ה"ה רבינו ה'באר יעקב' זי"ע, ולימים נעשה לגדול תלמידיו אשר ידו לא זזה מתחת ידו.

מעיד המשפיע הנודע הגה"ח רבי ישראל יהודה אהרנסון שליט"א: "עניין גדול שלמדתי ממנו באופן אישי, וכמוני מן הסתם עוד רבים וטובים, הוא ההרגל להתפלל על כל דבר. היה מרגלא בפיו דברי השל"ה הקדוש על הפסוק 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו' - שבכל פניה שאדם

בתוקף, ובעל כורחו נאלץ להישאר בבית. ברוב צערו התיישב אבא לשולחן, וכתב מכתב לכ"ק רבינו ה'באר יעקב' מנדבורנה ז"ע, ששהה באותה העת בחו"ל.

"במכתבו, שהשתמר אתנו וראיתו לאחרונה, קונן על כך שאינו יכול לנסוע לשמחת העליה לתורה, וכתב לרבי כי הדבר היחיד שמצער אותו הוא צערו של המחנות, שהשתדך עם אדם בריא ושלם, והנה נפל למשכב ואינו יכול ליטול חבל בשמחה כנהוג.

"הפקס נשלח, וכעבור זמן קצר צלצל הטלפון, והרבי ז"ע על הקו. הרבי חזקו ועודדו בברכות מעומק הלב, ולבסוף אמר לו, 'אם תרצה לנסוע לירושלים לשבת, תוכל לעשות זאת על אחריותי'. אני לוקח על עצמי בס"ד אחריות לשלומך במהלך השבת, וכן במהלך החתונה, אך בתנאי שתשמור על עצמך ולא תתאמץ יתר על המידה. כמו כן, תיזהר שלא ללחוץ את ידי האנשים, כי אם באמצעות מגבת'.

"רק שמע אבא את הדברים, ומיד אורו פניו ונהרה פשטה עליהן. השעה הייתה סמוכה לשבת, אך לא היה ספק: נוסעים מיד לירושלים. התבשרים שכבר עמדו על הפלטה, חיש הורידו וארזו הכל בקרטונים, מפה לשם מצאו נהג עם טנדר שהואיל לבצע את הנסיעה, ואבא ומלווי הגיעו לירושלים סמוך לזמן הדלקת הנרות.

"המחותן לא ידע את נפשו מרוב שמחה והפתעה, ואבא שמח על שהצליח לשמחו. סוכם כי בתפילת שחרית ישהה בבית האכסניה עקב חוליו, ויגיע לבית הכנסת רק לקראת קריאת התורה. אני שהתגוררתי בירושלים, נבחרתי לשהות עמו, וכך הגעתי בצפרא דשבתא אל דירתו, להיות יחד עמו.

"ועתה, שמעו מדרגה באמונת צדיקים: כשנכנסת, אמר לי אבא בהתפעלות, 'אה! ראה איזו השגחה פרטית שנסענו!'.

"ביררתי על שום מה, ואבא הסביר: 'בשעת לילה מאוחרת תקפו אותי יסורים נוראים, עד לבלי נשוא. ברור כי אילו היו פוקדים אותי יסורים כאלה בבית בבני ברק, מיד הייתי מזמין אמבולנס ומתפנה לבית חולים משום פיקוח נפש. אך כאן חשבתי לעצמי: הרי הרבי נטל על עצמו אחריות לכל השבת, אם כן, בטוח שלא יקרה לי משהו רע חלילה, ואלו רק יסורים בעלמא. משכך יכולתי להישאר בבית, ולא נצרכתי לנסוע בשבת לבית הרפואה! זו סיעתא דשמיא!...

"עובדה זו מדברת בעד עצמה על עומק האמונה בצדיקים וההתבטלות אליהם, שהייתה נטועה בנפשו כיתד לא תימוט'.

עוד מספר הרב קובלסקי: "פעם הוצרך אבא זצ"ל לנסוע לחו"ל לטובת הכולל שבראשותו, הוא ביקר באירופה בקרב הקהילות היהודיות שם. תחילה היה באנטוורפן, שם נחל בסיעתא דשמיא הצלחה יפה, ואחרי כן נסע לוינה, שם ל"ע לקה פתאום בלבו, ופונה בבחילות לבית החולים. "יום אחד, בעודו מאושפז שם, התקשר אל בנו בכורו אחי הגה"ח רבי חיים דוד שליט"א, שבאותה העת למד בכולל בבית ים. היה זה באמצע הסדר, כאשר באו לקרוא לו אל הטלפון הציבורי. רבי חיים דוד נטל את השפופרת, ושמע מבעד לקו את אביו, חלש ותשוש, כשהוא מבקש ממנו בקשה בלתי שגרתית בעליל: 'חיים דוד, בוא נשיר יחד 'מצווה

גדולה להיות בשמחה תמיד'..."

"מבקשה למעשה, פצח רבי שמואל צבי מעבר לקו, אי שם בבית חולים וינאי, לשיר 'מצווה גדולה', כאשר מהעבר השני מצטרף אליו בנו. כך שרו יחד במשך דקות ארוכות, לנגד עיניהם המתפלאות של לומדי בית המדרש, למראה האברך הניצב בטלפון הציבורי ושר אל תוך השפופרת. "רק לאחר דקות של שירה נרגע רבי שמואל צבי, והוא הסביר לבנו: 'הלא תבין ללבי', אמר, 'אני שוכב כאן בבית חולים, וחושב לעצמי על יעקב אבינו ומאמר חז"ל "ויבוא יעקב שלם", שלם בגופו, שלם בממונו ושלם בתורתו. מסתכל אני על עצמי, ולבי נשבר.

"שלם בגופו, אתה מבין באיזה 'שלמות הגוף' אני שרוי כרגע. 'שלם בממונו' - בא אתמול גנב ולקח את כל הכסף שאספנו באנטוורפן. 'שלם בתורתו', וכי אפשר בכלל ללמוד במצבי השפל?..."

"בתוך כך הגיע אלי היצר הרע, והתחיל להכניס בי עצבות. הזדעזעתי וצעקתי: 'שמואל צבי בעצבות?!', מיד התקשרתי אליך כדי שתעזור לי לשיר 'מצווה גדולה' ולסלק את העצבות כליל!..." - - -

דומה שדי בסיפור עוצמתי זה, כדי להבין באיזו מקשה אחת של שמחה מדובר. אדם שתמיד שרה החיוך על פניו, ומעולם לא נתן לעצבות ודכדוך להשתלט עליו.

"לאחר שהמשפחה הדפיסה את הספר 'אנא עבדא' לתולדותיו של אבינו זצ"ל, אמר לנו הרבי מנדבורנה ז"ע: 'הספר מלא וגדוש מזן אל זן, אבל דעו לכם, שביראת-שמים שלו, טרם נגעתם!...'.

"כלומר, היטבתם לכתוב ולתאר עניינים רבים ונפלאים, אבל את יסוד היסודות, יראת שמים טהורה שבה כה הצטיין, לא הצלחתם להקיף ואף לא במקצת!

"אספר מעשה קטן הממחיש את מידת היראת-שמים שהייתה בו: לאחר שעבר צנתור מורכב בבית הרפואה, הוציא אותו הרופאים לחדר התאוששות, ושם נאלץ לשבת בתנוחה מסוימת מבלי להזיז את הראש במשך כ 6 שעות, לצורך איחוי וסגירת החתך בעורק. מכיון שאנשים נאלצים לשבת שם זמן ממושך בחוסר מעש, מותקנים במקום מסכים, בהם נראו כל מיני תכנים שאינם כשרים, כמובן.

"אבא זצ"ל ישב על מיטתו ללא ניע כמצווה, וכל אותה העת היו עיניו מושפלות למטה. אף לא לרגע הרים את עיניו, שלא להיכשל חלילה בשמץ ראייה אסורה.

"כעבור שש שעות הגיע הרופא לבדוק אותו, ולמרבה התסכול אמר: 'לא, לא ישבת בתנוחה נכונה, עליך לשבת בלי תזוזה עוד 6 שעות!...'.

"הרגשתי שעצבי פוקעים... עוד 6 שעות ככה! בלי תזוזה! אבל אבא זצ"ל קיבל זאת בשוויון נפש מוחלט, אם כך צריך, נו ניחא, יהיה כך. הוסיף וישב עוד שש שעות מבלי להניע אבר, אך את עיניו לא הרים אפילו בטעות, אפילו לא לרגע כמימרא. זו יראת שמים!"

מוסיף חתנו הגאון רבי משה בריקמן: "מדברים על יראת שמים, אני נזכר שפעם התלוויתי אליו בנסיעה בחול המועד סוכות לירושלים. כולם ישבו, היה מקום ברווח באוטובוס, אבל מורי חמי עומד, אינו מתיישב. שאלתי למה אינו יושב, והוא השיב לי: 'אני חושש שמא ארדם חוץ לסוכה...' ניסיתי להציע שאשמור, ציינתי גם שיש שיטות בכך והאיסור אינו ברור, אך הוא לא אבה לשמוע. כל הדרך הארוכה עמד על רגליו, פן

Dirshu
דרשו ד' ועיון
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

מבצע המרתנות הגדול נצלו את הזמן הקצר

3

תרום 25
למשך
סך כל התרומה

וקבל

סט 'משנה ברורה'
6 כרכים,

שו"ע 'דר' י'
שו"ע 'דר' י'
הכרך

ספר

שווי המתנה

2

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 13 חודשים
סך כל התרומה 312 ש"ח

וקבל

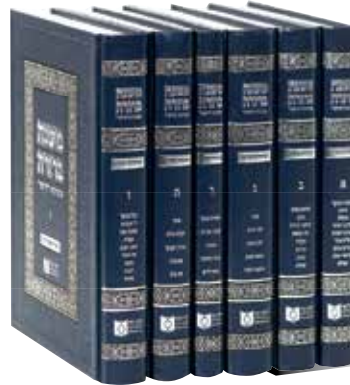
סט 'משנה ברורה'
6 כרכים, כריכה קשה

שו"ע 'דרשו' כרך י'
הכרך החדש!

ספר המפתח

שווי המתנה בחנויות 587 ₪

1

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 13 חודשים
סך כל התרומה 312 ש"ח

וקבל

סט 'משנה ברורה'
6 כרכים, כריכה קשה

שו"ע 'דרשו' כרך ט'

ספר המפתח

שווי המתנה בחנויות 587 ₪

זול עומד להסתיים שנותר לסיום המבצע

של
ספרים
מארגון
'דרשו'
ללא
הגרלות
וללא
כוכביות

להצטרפות
וקבלת
המתנות
02-5609000
או
בנדרים
פלוס

5

תרומ 199 ש"ח
ניתן לפרוס עד 3 תשלומים

זקבל

שו"ע 'דרשו' כרך י'
הכרך החדש!

סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה מהדורת כיס

שווי המתנה בחנויות 381 ₪

4

תרומ 25 ש"ח לחודש
למשך 13 חודשים
סך כל התרומה 325 ש"ח

זקבל

סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה מהדורת כיס

שו"ע 'דרשו' כרך ט'
שו"ע 'דרשו' כרך י'
הכרך החדש!

ספר המפתח

'דרש דוד' על התורה
3 כרכים

שווי המתנה בחנויות 606 ₪

3

2 ש"ח לחודש
15 חודשים
זומה 375 ש"ח

זקבל

נה ברורה'
כריכה קשה

שו" כרך ט'
שו" כרך י'
החדש!

המפתח

בחנויות 686 ₪

"יצאתי מהבנק, ואני מרים טלפון לידידי, אך אין מענה. פעם פעמים ושלוש, ואני צועד לעבר ביתו. לאחר מספר רב של נקישות על דלתו, פתח לי חריץ והכניס אותי. הוא היה חיוור כמו סיד ושאל לרצוני..."

הגאון רבי יחיאל צוקר, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה',
על קיום רצון ה' בלי התחכמויות, ובלי להתחשב ב'מה יגידו אחרים'

"הנני נתן לו את בריתי שלום" (במדבר כ"ה, י"ב)

ויחיד: רצון ה'! הוא בעצמו שמע שיש הלכה של 'קנאים פוגעים', הוא הבין שזה רצון ה', ולכן עשה את המעשה שלא היה לו שום סיכוי להצליח. הקב"ה רוצה שאני אקח רומח ביד, אז אני לוקח רומח, הוא רוצה שאני אעשה את מה שמוטל עלי, אם זה יצליח או לא, אם יהיו מי שירצו לפגוע בי בגלל זה או לא - כל אלו שיקולים קטנים מאוד לעומת השיקול המרכזי. לעשות רצון ה'!!!

הנושא השני הוא הנושא של בנות צלפחד. התורה כתבה פרשה נוספת במיוחד עבורן, פרשת נחלות. ולמה הן זכו לכך? כי הן ביקשו לקבל נחלה בארץ ישראל.

לכאורה צריכים להבין: הרי הן לא ביקשו להתנדב ב'עזר מציון' או לתרום כליה ב'מתנת חיים'. מה הן ביקשו? לקבל נחלה. זאת בקשה מאוד לגיטימית, אבל למה הן זכו לכך שהתורה משבחת אותן, ושהן נזכרות לדורות בזכות הבקשה הזאת?

אומר הנציב מוולוז'ין דבר נפלא: באותה העת, הדעה הרווחת בעם ישראל היתה שארץ ישראל זה לא מקום מוצלח. חטא המרגלים גרם לכך שבני ישראל חשבו שעדיף להימנע מכניסה לארץ ישראל, כי היא ארץ אוכלת יושביה והעם היושב עליה חזק מאוד ואי אפשר לנצח אותו.

בעוד כולם מקווים שהשהות במדבר תימשך עד אין קץ, או שתימצא איזו ארץ חלופית להיכנס אליה במקום ארץ כנען, באות

ישנם שני מקרים שאירעו לאבותינו במדבר, ומובאים בפרשתנו פרשת פנחס. האחד הוא השכר שקיבל פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, "לכן הנני נותן לו את בריתי שלום".

הנושא הנוסף הוא סיפורן של בנות צלפחד, שביקשו לקבל נחלה בתוך אחי אביהן ואכן קיבלו על פי ה' ביד משה.

למעשה, שני ה'סיפורים' הללו, נוגעים לכל אחד ואחד מאתנו בכל עת. הם טומנם בחובם מסר מאוד חזק, שמהווה בסיס יסודי ביותר לכל הנושא של חובת האדם בעולמו, והאופן בו צריך יהודי לנהוג אל מול הקשיים, הניסיונות, ההשפעה החברתית ועוד.

נתחיל עם המעשה של פנחס בן אלעזר. מי שמעיין קצת במדרשים, מיד רואה שלפנחס בן אלעזר היתה מערכת שיקולים שלימה, שקבעה בצורה מאוד ברורה, שלא מומלץ ללכת ולהרוג את זמרי בן סלוא ואת כזבי בת צור. קודם כל, הם לא היו לבד, היו עוד הרבה חוטאים, דבר שני שניהם היו אנשים מאוד חשובים, עם משפחות חזקות מאוד מאחוריהם. היא היתה בת מלך שיש לו צבא ומשטרה ועבדים לרוב, הוא היה נשיא שבט שמעון, והוא היה מוקף בבני שמעון שנחלצו להגן עליו.

לא זו אף זו, הרי בעם ישראל יש שישים ריבוא אנשים. יש ראשי סנהדראות, ראשי השבטים, נביאים, זקני העם, שוטרים ושופטים. מה פתאום צריך פנחס בן אלעזר לקום ולעשות מעשה? כולם יושבים בשקט, רק אתה צריך לבוא ולחרף נפשך? נהיית פתאום השגריר של הקב"ה? ומי אתה? אומנם נכדו של אהרן הכהן, אבל גם נכד של יתרו שפיטם עגלים לעבודה זרה. איך מכנים אותך? 'בן פוטי'. כינוי של זלזול שמזכיר את עוון אבותיך, בדיוק אתה צריך להיות זה שמתחיל עם נשיא שבט שמעון?

ונאמר שהוא כן מחליט ללכת ולהעניש את נשיא שבט שמעון ב'קנאים פוגעים בו'. מה הסיכוי שלו להצליח? אפשר! הוא מתייצב מול מאות, אולי אלפים משבט שמעון, ומנסה להיכנס עם רומח לאוהל של הנשיא זמרי בן סלוא. הם יתנו לו לעשות זאת? בוודאי שלא! חז"ל הקדושים אומרים שהם באמת ניסו לעצור אותו, אבל בא מלאך ונגף בהם - פנחס לא ידע את זה קודם שיבוא מלאך ויסייע בעדו!

אבל אל מול כל השיקולים הללו, היה לו לפנחס עוד שיקול אחד

בנות צלפחד ומציגות עמדה הפוכה לחלוטין. אנחנו רוצות חלק בארץ ישראל.

לא זו בלבד, אלא שהן מבקשות 'בתוך אחי אביהן'. מסביר הנציב מוולוז'ין, שהרי שבט המנשה היה חצוי, חציו קיבל נחלה בתוך ארץ כנען, וחציו השני מעבר לירדן, השטח שכבר נכבש ושעם ישראל כבר ישב בו באותה העת.

בנות צלפחד לא הסתפקו בבקשה כללית של נחלה, הן לא ביקשו לקבל אותה במקום שבו יש מרעה שמן וטוב, ושאינו חלק מאותה ארץ אוכלת יושביה, הן רצו נחלה דווקא בתוך ארץ כנען, למרות ששם לכאורה האדמה פחות טובה למקנה ולצאן, ולמרות ששם זה יותר מסוכן ופחות נחשק.

למה? כי זה רצון ה'! לכן הן זכו שהתורה יתרה פרשה אחת עבורן, והן נזכרו לדורות לטובה, כי הן עשו את רצון ה', והלכו אחרי רצון ה' בעיניים עצומות, בלי להסתכל ולבדוק שיקולים אחרים, תוך התעלמות מוחלטת מכל מה שמדברים מסביב. רצון ה'. הא ותו לא!

התורה מלמדת אותנו בשתי פרשיות אלו, מי אלו אשר ה' חפץ בהם, אלו שאת החשבונות האישיים שמים בצד ומחשבתם היא רק מה רצון ד', דוד המלך זעק כבר: "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" - אם אתה תדאג לעצמך ולא תשליך על הבורא, מי יודע מה תהייה התוצאות, אם תסיר מעליך את הדאגות - זרוק את הפקאלאך על הקב"ה - ואתה מסודר.

מעשה היה בבחור שהגיע לפרקו, והציעו שידוך מסוים שאכן התקדם בצורה משביעת רצון, אבל בשלב מסוים, כשהבחור כבר אמר את דברו ורצה לסגור את השידוך בשעה טובה, התעורר אביו וניסה לעצור את המהלך, לאחר ששמע שלמדוברת יש שלושה אחים בעייתיים, כאלו שאף אחד לא היה רוצה שהבנים שלו יהיו דומים להם.

בא האבא לפני מרן הגראי"ל שטיינמן ושאלתו בפיו: האם נכון יהיה לעצור את השידוך עכשיו, לאחר שמע מה ששמע.

שאל מרן את האבא: "ממי שמעת את השמועה הזאת?", והאב השיב שהוא שמע זאת מהשכנים. נענה מרן ואמר: "שכנים מדברים בלי לדעת... הם ראו בן אחד וכבר אומרים שיש שלושה, בחור רק יצא בלי כובע וחליפה וכבר הם אומרים שהוא מקולקל... אין צורך להתייחס לדברי השכנים".

האבא קצת התעקש, ואמר שבכל זאת הרי חז"ל אומרים שהרוצה לישא אשה יבדוק באחיה, ואיך בודקים? שואלים את השכנים.

השיב לו מרן זצ"ל בשם הסטייפלער, שבזמנינו אין לבדוק באחים בצורה כל כך חזקה כמו בזמן חז"ל, כי לצערנו הרב, הילדים מושפעים לא רק מהבית, אלא גם ממקורות השפעה נוספים, ולכן אם יש ילדים פחות טובים זה לא בהכרח מלמד על החינוך שהם קיבלו בבית.

אבי המדובר פנה לאחור, כשבבלבו עדיין יש ספק אם כדאי לעשות את השידוך, אבל מרן זצ"ל שראה בחכמתו שהבחור כן מעוניין

בשידוך, ורק האב מנסה לעכב זאת על ידו, פנה לנכדו שהיה במקום ושאל אותו בקול, כך שגם אבי הבחור ישמע את הדברים: "תגיד לי", אמר מרן לנכדו, "האם מי שמפריע לשידוך לצאת לפועל חייב מיתה???"

הנכד הזדעזע מהמחשבה: "מה פתאום? איפה שמענו כדבר הזה? זה מאוד חמור להפריע לשידוכים אבל חייב מיתה? למה סבא שואל כאלו שאלות?"

השיב לו מרן בפשטות: "הרי כתוב בחז"ל שבתואל ניסה להפריע לשידוך של אליעזר ורבקה, ושילם על כך בחייו..."

הנכד נותר ללא מענה, והאב שהקשיב לדברים עצר כדי לשמוע מה יסביר מרן...

לאחר שהייה קצרה אמר מרן בעצמו את התשובה: "מי שמפריע לשידוך אינו חייב מיתה חלילה", אמר, "אבל דבר אחד אנחנו רואים בבירור, אם הקב"ה רוצה ששידוך מסוים יצא לפועל, השידוך יצא לפועל! אם הסביבה תתמסר לעשות את רצון ה', מה טוב, אבל אם מישהו ינסה להפריע, זה לא יגמר טוב מבחינתו. כך או אחרת, עצת ה' היא תקום, זה לא שווה לעמוד בדרך, ולהפריע לרצון ה' להתקיים!".

הרב מ.ל., מגיד שיעור נחמד מאוד לתלמידיו, אהוב ומקרב כל אחד. אמנם דבר אחד מעיב מאוד על תלמידיו: מגיד השיעור בנושא אחד עקשן ולא ניתן להזיז אותו, הוא אינו נותן רשות לעזוב את הסדר לשום צורך שהוא. בחורים מתחננים על תור לרופא שיניים, על משלוח חבילה דחופה והדואר סוגר, הוא לא נותן לצאת באמצע הסדר, ויהי מה! זה בהחלט לא התאים לאופיו והבחורים תמחו על ההתנהלות הזאת.

בסיום שנה לפני שנפרדו, בקשו מרבם הסבר להתנהגותו העקשנית... והוא בסבר פנים יפות פותח פיו בחכמה ומספר להם:

"הייתי בחור שנחשב בהחלט בחור טוב, הקב"ה שלח לי את השידוך המתאים, וחזיתי יחד עם אבי נדברו לרכוש עבורנו דירה במחיר מסוים. במשך החודשים שבין האירוסין והחתונה אני המשכתי בסדרי לימודי, ואבי ובעיקר חותני עמלו קשות למצוא דירה עבורנו. התקרב מועד החתונה ועדיין לא מצאו את מבוקשם, אני ישבתי בסדר ומחשבה החלה להתרוצץ במוחי: לא יתכן שכולם ירצו בשבילי ואני לא אעשה כלום, מחויב אני גם לעשות איזו השתדלות, מאידך, לא על חשבון הלימוד, אבל הזמן דוחק, וההחלטה היתה שאני סוגר את הגמרא, ומנסה למצוא אצל מתווכים דירה.

"נכנסתי למתווך הראשון, הסברתי לו מהו התקציב והאזור המבוקש, והוא מפטיר מיד: 'יש לך מזל יותר משכל, עכשיו נכנסה לי דירה במחיר ובאזור שאתה חפץ', הוא נתן לי את טלפון בעל הדירה, לא לפני שהחתים אותי על התחייבות לשלם לו דמי תיווך..."

"חזרתי לשיבה ללמוד, ואחרי מנחה צעדתי לבית חמי ואמרתי לו שיש לי הצעה לדירה, הוא שמח אך אמר שגם הוא ראה היום בביהכ"נ פתק והוא עכשיו הולך לראות דירה, הלכנו יחדיו הדירה

עם בואו של הרב מפוניבז' ארצה, הוא החל לעמול במרץ עלומים בלתי נדלה, על מנת לשקם את ההריסות ולייסד מוסדות תורה, וכך נבצר ממנו להקדיש את כל ימיו ללימוד התורה הקדושה, אבל ליבו נמלא בחשש: 'תורה מה תהא אליה?'. נכנס ליטול עצה מה'חזון איש', החזו"א הציע לו לקבוע סדר יום רצוף בלימוד, וכך בחר לו הרב מפוניבז' שמונה שעות מידי יום, בהן היה יושב במקום נסתר, והוגה בתורה ברציפות ובשקידה מאין כמותה

לקט מרגליות ואוצרות שהעלה במחיצת מאורי הדורות, רבי שלמה הופמן זצ"ל

"איש אשר רות בו" (במדבר כ"א, י"ח)

בין הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, לבין רבי שלמה הופמן התרקמה מערכת יחסים עמוקה, נרחבת ומסועפת, אשר הניבה תובנות לימודים רבות אותן הנחיל רבי שלמה לדור אחרון. בתבונתו הרבה השכיל רבי שלמה ללקוט ולקלוט את הלקח הטמון בין כפלי המעשים, ולמוסרו בפני תלמידיו שומעי מוסריו.

את העובדה הבאה סח הפוניבז'ר רב לרבי שלמה הופמן, באחת מהשיחות האישיות הרבות שנטו ביניהם.

כפי הידוע, הרב מפוניבז' ניחן בגאונות ובחריפות שניכרו בו החל מימי צעירותו. לאחר נישואיו, כאשר שמו יצא לתהילה, זכה רבי יוסף שלמה כהנמן להצטרף ל'כולל קדשים' שנוסד על ידי הכהן הגדול ה'חפץ חיים', שם שקד על לימודו בחברותא עם הגאון הקדוש רבי אלחנן ווסרמן הי"ד.

רבי אלחנן, שכח התמדתו נודע לתפארה, היה מסוגל להתרכז בלימוד במשך שש שעות רצופות ללא הפוגה. לעומתו, החברותא רבי יוסף שלמה, טרם הסכין לכך באותם הימים. כך אירע שלעיתים, לאחר לימוד משותף ורציף של כארבע שעות, חש רבי יוסף שלמה כי כוחות הריכוז שבו אוזלים. בזמנים כגון אלו, היה רבי יוסף שלמה תר בגאונותו אחר קושיא עצומה, "א'בומבע קשיא", אותה היה מציע לפני חברו רבי אלחנן.

בעוד החברותא הדגול היה שוקע במחשבות, ותר אחר תירוץ ראוי לקושיה הגאונית שנפרשה בפניו, היה רבי יוסף שלמה מזדרז ויוצא החוצה למשך מספר רגעים כדי לפוש קמעא, לאוורר את ראשו ולהשיב לעצמו את כח הריכוז.

ככלל, היה רבי שלמה טוען בפני תלמידיו, כי על ידי קיבוץ הגלויות אשר נאספו בארצנו הקדושה, זימנה ההשגחה לידינו את האפשרות להיווכח במיני שיטות והדרכות אשר היו נהוגות בכל מחוז וארץ, לפי אורחות המקום וטבעי הזמן. בדורנו העני, זיכנו ה' יתברך למידת 'ערום יעשה בדעת', כך שנקל על כל אדם לברור לעצמו את המידה והדרך המתאימה והראויה לאופיו, הן בלימוד והן בהנהגה.

שקיעות בלימוד תורה

עם בואו של הרב מפוניבז' ארצה, הוא החל לעמול בחריצות מופלאה ובמרץ עלומים בלתי נדלה, על מנת לשקם את ההריסות ולייסד מוסדות תורה ויראה עבור כלל ישראל. במהלך פעולותיו הכבירות להקים את החורבות מעפר, ולהחיות את הנפשות הדויות של עם ישראל, נבצר ממנו להקדיש את כל ימיו ושעותיו ללימוד התורה הקדושה, רבי יוסף שלמה, אשר ליבו נמלא בחשש 'תורה מה יהא עליה? נכנס ליטול עצה מה'חזון איש', מה יעשה כדי שלא יתבטל מלימודו.

ה'חזון איש' הציע לו לקבוע סדר יום רצוף בלימוד, וכך בחר לו הרב מפוניבז' שמונה שעות מידי יום, בהן היה יושב במקום נסתר והוגה בתורה ברציפות ובשקידה מאין כמותה.

רבי שלמה הופמן העיד כי פעם אחת נאלץ לסור אל חדרו הנסתר של הרב מפוניבז', לצורך עניין בהול שאינו סובל דיחוי. היה זה אירוע מאלף, ממנו אפשר לקבל מושגים בשקיעות התורה.

וכה סיפר רבי שלמה באוזני שומעי לקחו:

"הגעתי אל חדרו של הפוניבז'ר רב וניצבתי בסמוך למפתן. מאחורי הדלת המוגפת בקע קולו של הרב המתנגן בתלמודו. נקשתי על הדלת חרש, אך כל תשובה לא באה, קול הלימוד המתרונון הדהד ללא הפוגות.

"נקשתי שוב ושוב על הדלת בעוצמה הולכת וגוברת, אך מאמצי היה לשווא. כל תגובה לא הבליחה מבעד לדלת הסגורה.

"היות ומדובר היה בעניין חשוב ובהול, התחלתי להלום בעוצמה על דלת העץ, עד שהד חבטותי חזר מהבתים הסמוכים, אך ללא הועיל, קול הלימוד המשיך להצטלצל ברמה.

"בלית ברירה בדקתי אם הדלת נעולה. משכתי בידית, ולהפתעתי הרבה החליקה הדלת על צירה. לעיני נראתה דמותו ההדורה של הרב מפוניבז' השקוע בתלמודו, ראשו נשען על זרועותיו, בינות לשתי ערמות ספרים גבוהות קומה.

"כחכחתי בגרוני בניסיון למשוך את תשומת ליבו של הפוניבז'ר רב, אשר ניצב על מקומו שקוע בשרעפי לימוד, מבלי שיחוש בדבר מכל המתרחש סביבו.

"התחלתי להניע את הרהיטים. לחבט בכריכות הספרים, אך רבי יוסף שלמה לא זע ולא נע משקיעותו... במשך קרוב למחצית השעה, עמדתי נבון אל מול המחזה המופלא של הרב מפוניבז', הזונה את ענייני השעה הבורחים ואת מוסדותיו השוקקים, וטובל בלא הרף בימה של תורה.

"והנה הגיע הרגע לו ציפיתי דקות ארוכות... היה זה כאשר רבי יוסף שלמה ניתק את מבטו מערימת ספריו, בכוונה ליטול ספר נוסף מהארון שעמד בסמוך.

"מבטו המהורהר של הרב מפוניבז' נדד על שנתקל בדמותי. הוא סקר אותי בהפתעה וקרא בקול רווי פליאה: 'האם הגעת רק עכשיו?'..."

גדול יהיה הבית הזה

אחד מטובי הלקחים המאלפים, אותם הפיק רבי שלמה מהפוניבז'ר רב, היה כרוך בחבלי הלידה שנלוו לתקומת ישיבת פוניבז' הנודעת בשערים.

הימים עוטים עננה כבדה וסמיכה. זה עתה כלו שנות הזעם. לא מעבר באה אל קיצה מלחמת העולם הנוראה, אשר כילתה כל חלקה טובה בנפשות עם ישראל מקטן ועד גדול. וכאילו לא די בכך, נאנקים יהודי ארץ הקודש בצר ומצוק תחת ידי הברזל של שלטון המנדט הבריטי, התומך באספסוף ישמעאלי צמא דם. מנגד עומד מיעוט יהודי קולני הפוצח בתרועות מלחמה. ובתוך הערבוביה ניצבים שלומי אמוני ישראל, מביטים כנדהמים במתרחש. הספק והמבוכה מכרסמים בלבבות באין אור בקצה המנהרה.

בעוד הכל הלומי רעם ואובדי עצות, ניצב בתווך יהודי נשוא פנים, הבוטח בחזונו הנישא והמלבב: "אקים כאן בארצנו הקדושה", הוא מבטיח בפני כל, "ישיבה לאלף בחורים, בני תורה מובחרים!"

הכל נדים לו בראשיהם, מזכירים זה לזה כי מפעל חיים גדול ונשגב היה לאיש בגולה החריבה. קהילה מפוארת ובה חיים יהודים תוססים, בתי כנסיות פעילים לצד ישיבה מעטירה, מוסדות שוקקים ושאר צרכי הרבים. הלב נצבט בכאב, לזכר גורלה המר של הקהילה רוחשת החיים, אשר התפוגגה בערפילי המלחמה ובניה נספו בתוך שאר קדושי ישראל בימי השמד, בידי המרצחים הגרמנים ימ"ש.

השומעים מקשיבים בפליאה לחזונו המופלא של הרב מפוניבז'.

חומלים בסתר ליבם על הזקן האומלל שראה את מעשי ידיו טובעים בים הלהבות ובעשן המלחמה. אולם רבי יוסף שלמה, איתן ומפוכח, מניף את דגלו ברמה. "אומרים עלי שאני יוסף בעל החלומות", מצהיר הוא ללא חת, "אבל טעות בידכם ידידי, אינני חולם, אין לי זמן לזה, אני פשוט לא ישן!"...

בעיר בני ברק, עירו של רבי יצחק גרשטנקורן, שהקומה על אדמת עפר צחיחה ושוממה, מתנוססת גבעה זנוחה. "כאן, על הגבעה הזאת תקים את ישיבתך", מכריז רבי יצחק באוזני הפוניבז'ר רב, ידידו משכבר הימים. "כיאות לעיר של תורה, יעמוד בגובהה ובטבורה מבנה שכולו אומר תורה!".

וכה סיפרה הגברת וינטרויב, בתו בכורתו של רבי יצחק גרשטנקורן: "לאחר מלחמת העולם השנייה גונבה לאוזני אבא השמועה כי רבי יוסף שלמה כהנמן ובנו אברהם'לה נחלצו בעור שיניהם מהשואה, ומתגוררים באכסניה בעיר יפו. אבא נחפז לבוא אל הכתובת שנמסרה לו, ופגש את רבי יוסף שלמה היגע מתלאות הדרך ומעוצם האסון הנורא שהתרגש על הכלל ועל הפרט.

"אבא דיבר על ליבו של הרב מפוניבז' ושדלו: 'בא אלינו לבני ברק, אסייע בידך לבנות מחדש את כל מה שנחרב'..."

"אולם הרב כהנמן השיב: 'הלוא בינתיים אפילו מקום לגור אין לי...' "בא לביתי", השיב אבא לאלתר, ושיכן את הרב מפוניבז' בקומה השנייה שבביתנו, עד אשר נמצא עבורו בית קבע בעיר. למותר לציין כי אבא סייע לרבי יוסף שלמה בכל מאוודו להקים את מוסדותיו המפוארים בעיר בני ברק."

בשנת תש"ג כבר ניצבה על הגבעה קומת המקלט, הנדבך הראשון לבניין הישיבה שהתעתדה לקום בקרוב. באותה עת הגיע רבי שלמה הופמן, ידידו הקרוב ואיש סודו של רבי יוסף שלמה כהנמן, כשבאמתחתו עניינים נכבדים, בהם היה עליו לדון עם הרב מפוניבז'.

רבי שלמה נכנס אל המבנה הנמוך, ותיכף נתקלו עיניו בסבר פניו המאירות של הרב מפוניבז' הישוב אל מול שולחן עמוס גיליונות נייר, גדושים בשרטוטים ובתכניות הבניה של קריית הישיבה, האמורה להיבנות במהרה.

"ברוך הבא" קדמו הרב ממרחק, ולכשהתקרב פנה אליו בדברים: "הבט נא", קרא המארח מביט ברישומים בעונג ובסיפוק, "זו תכנית ההיכל, אורכו יהיה כך וכל ורוחבו יהיה כך וכך... וזוהי המרפסת", המשיך נלהב, "רוחבה כך וכך ואורכה עתיד להיות כך וכך", המשיך לפרט.

רבי שלמה התבונן ברב ובניירותיו, מסרב להאמין כי יש בכל זה ממש. הן היכל התורה הגדול ביותר בארץ בקודש קטן 'פי ארבע' ממידות ההיכל רחב הידיים הפרוש בגיליון שלפניו.

'פי ארבע', היה ביטוי בו נקט בו לימים רבי שלמה הופמן זצ"ל בגוללו את הדברים לפני תלמידיו, ולא בכדי!

בעת בואו של הרב מפוניבז' לביקור בהיכל ישיבת 'עץ חיים' בעיר הקודש ירושלים, שהיה בית המדרש הגדול ביותר בארץ באותה התקופה, קיבלוהו ראשי הישיבה ותלמידיה בכבוד ובהערצה.

רבי משה בלוי זצ"ל, מנהיג אגודת ישראל בארץ הקודש אשר נכח במקום, סיפר כי ברגע אחד נקרעו עיני באי בית המדרש בתדהמה.

... הוא בקושי מוצא חניה ויוצא לחנות, מודד את הכובע, משלם ושמח שהצליח להרוויח את המבצע של 100 ₪. הוא מתקרב למכוניתו עם הקופסא החדשה של הכובע, וכבר מרחוק הבין שישנה בעיה, נייר בצבעי אגף הפיקוח של עיריית ירושלים התנפנף לו ברוח מתחת אחד המגבים. אכן כן: דו"ח חניה...

משמירת המצוות לא מפסידים!

הרב בנימין בירנצוויג

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן" (במדבר כ"ה, י"א)

כבר טרחו מפרשי התורה לבאר מדוע הוצרכה התורה לייחס את פנחס עד אהרון הכהן, והלא די היה לומר שהוא בנו של אלעזר הכהן?

ה'כלי יקר' מבאר את הדבר, באופן שיש בו הסתכלות נכונה ואמיתית על אופן עבודתנו בעשיית המצוות, ומבאר שהתורה כתבה כל זה לספר בשבחיו של פנחס, שאף שהיה בן של אלעזר שלקח לו מבנות פוטיאל שפיטס עגלים לעבודה זרה, לא פחד שילעגו עליו ליציני הדור על כך, שהנה מי שאביו נשא בת כומר לע"ז, ילך ויקנא קנאת ה'? ואף שהיה בן של אהרון שעשה את העגל ויאמרו לו אותם ליצינים, והלא אתה בן בנו של אהרון שפיטס עגלים לע"ז, ומה לך לקנאות קנאת ה'? והנה הוא הולך להפסיד מקנאת ה' זו, ואף שידע פנחס כל זה, הלך בראש מורם לקנאות קנאת ה' צבקות, ולא חשש על כבודו!

זכה פנחס, שממעשהו זה לא רק שנגרע מערכו וכבודו, אלא נתרבה כבודו לעין כל, לדורות עולם וזכה למעלות רבות בזכות מעשהו זה. ללמדנו, שיש לאדם לעשות את מצוות הבורא יתברך, ואף במקום שהוא חושש שקיום המצוות יגרע מכבודו או שחושש שיפסיד מקיום המצוות, יש לו לידע! שמקיום מצוות ה' יתברך לא מפסידים ולא ניזוקים! רק מרוויחים ומתגדלים!

והנה יסוד זה ממש כתוב בהמשך המקראות: "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום" ואמר המדרש (רבה כא, א) אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו לכן הנני נותן לו את בריתי שלום. וכבר מקשים כולם על מדרש זה: וכי מה זה שונה מכל מצוה שאדם עושה, שיש לו שכר עליה? מה חידוש יש בקבלת השכר של פנחס על מעשהו? ואל תאמר 'ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא', א"כ במה זכה פנחס שכן קבל שכר?

אלא יש לומר שמפרשים, ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, בגלל ששכר המצוה הוא רוחני, וא"א בעולם גשמי לתת שכר רוחני, ולפי באורו של ה'כלי יקר', אפשר לומר שהרי פנחס היה לו את כל הטצדקי שלא לעשות את מעשה המצוה שעשה וכו', מבחינת

המציאות הנראית לעין הוא היה מרוויח מאי עשית המצוה, והיה אמור להפסיד מקיום המצוה, וא"כ השכר כאן זה כנגד ההפסד שהיה אמור להיות לו, זה כבר נחשב כשכר שאפשר לבחון אותו כשכר גשמי, כנגד הפסד המעשה שהיה צריך לעשות במקום המצוה, זה נקרא 'בדין הוא שיטול שכר'. כך כל העושה מצוה, שכשיש לו הרבה מפריעים וסיבות שלא לעשות, הרי הוא מקבל שכר בדין! גם על מה שהיה אמור כביכול להפסיד מעשיית המצוה.

סיפר לי ידיד שלי, אברך שלמד איתי בכולל 'תורה אור', הרב מ. ח. שליט"א, כשאמרתי לו את הוורט של ה'כלי יקר': "בא תשמע סיפור שקרה איתי השבוע, ממש תואם הוורט הנפלא הזה: הוא היה צריך כובע חדש, וראה שיש מבצע באחת מחנויות הכובעים בגאולה, וככה ביום האחרון של המבצע הוא נזכר שהוא חייב לנצל את מבצע ההנחה של 100 ₪ על כובע. וכך בדרך לכולל אחה"צ הוא התלבט מה לעשות, כדי לא להפסיד את היום האחרון. למעשה היתה לו פגישה חשובה בתחילת הסדר, והוא חישב: בין כך נשארה לי רק חצי שעה, אז כבר אסע לחנות. הוא גם פחד שמא אחרי הסדר החנות תסגר, והחליט שהוא נוסע על חשבון הסדר לחנות בגאולה. הוא נוסע, מוצא בקושי חניה ויוצא לחנות. מודד את הכובע, משלם

ושמח שהצליח להרוויח את המבצע של ה-100 ₪. הוא מתקרב למכוניתו עם הקופסא החדשה של הכובע, וכבר מרחוק הבין שישנה בעיה, נייר בצבעי אגף הפיקוח של עיריית ירושלים, התנפנף לו ברוח מתחת אחד המגבים. הוא מתקרב ואכן כן: דו"ח חניה.... הוא לוקח את הדו"ח: 100 ₪ קנס על חניה!!!! כל מה שהרווחתי מהמבצע הפסדתי!

וזה לא נגמר, הוא מספר לי, הוא הגיע לגאולה הוא היה רעב כי לא הספיק להכניס משהו לפה בצאתו מביתו. הוא החליט שהוא נכנס לפני ההליכה לחנות לקנות דברי מאפה, ועוד 30 ₪ הלכו לו בגלל הווייתו על סדר שני...

"אתה מבין כמה זה צודק?", הוא אמר לי. "מלימוד ומצוות לא מפסידים שום מבצע ושום כסף. אם מתחכמים - אז לא מרוויחים!"... עוד סיפור משעשע ששמעתי בשם המשגיח של ישיבת 'אור ישראל', הגאון רבי יצחק גולדווסר שליט"א: יום אחד הוא נכנס למנוי לנסוע לישיבה. בדרך הוא מבחין בשלט עם שמו של הנהג, וכתוב שם, רח"ל, שהוא עובד 7 ימים בשבוע כולל שבתות וימים

טובים!

כמובן שהרב גולדווסר בקש מנהג המונית לעצור, כי הוא אינו מעוניין לנסוע עם מחלל שבת, אבל אז הנהג מבקש להסביר לו מדוע הוא מחלל שבת, הוא אומר לו שלפני שבועיים הוא הרוויח בנסיעות של שבת 600 ₪ וכשהוא הגיע לביתו הוא פתח את הדלת ושכח לסוגרה, ורוח חזקה שנשבה באותה העת, הפילה את הנברשת שהיתה בכניסה לבית...

הוא הלך לקנות נברשת חדשה, והנברשת החדשה שבחר עולה 600 ₪!!!! הרוויח 600 הפסיד 600!!

"נו אתה רואה", אומר לו הרב גולדווסר, "לא כדאי לעבוד בשבת!". אבל הנהג היה יותר חכם, והוא אומר לרב גולדווסר: "עכשיו הרב מבין למה אני נוסע בשבת? אם לא הייתי נוסע איך הייתי משלם את ה-600 ₪ של הנברשת?"....

משמירת המצוות לא מפסידים. אם מתחכמים לא מרוויחים!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

המשך מעמוד 19 | הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל

כמו לחמניות טריות במוצאי פסח! 'הכל טוב', עניתי, 'אבל אני לא הולך על חשבון הסדרים!' "ביום רביעי אני מתכוון לצאת לבנק בין הסדרים, ובני נופל ופותח את הראש, אני רץ אתו ל'טרם' בדיקות, תפירות... חוזר אתו הביתה בשעה 3.30 ומיד רץ לכולל. בערב טלפון מהידיד, אני מספר לו על הקורות עמי, טוב א"כ אין ברירה מחר בבוקר גש לבנק, ואני - אני אלך לבנק ביום רביעי הבא! הוא הפטיר משהו כמו 'שלימזל כמוך לא יוכל לעשות עסקים בחיים'..."

"יום רביעי אח"כ הלכתי לבנק, ואכן הבנק אישר לי די מיידית את ההלוואה. 'צאתי מהבנק ואני מרים טלפון לידידי, אך אין מענה. פעם פעמים ושלוש, ואני צועד לעבר ביתו. לאחר מספר רב של נקישות על דלתו, פתח לי חריץ והכניס אותי. הוא היה חיוור כמו סיד ושאל לרצוני, אמרתי לו שבאתי לתת לו את הכסף ולסגור עסקה.

"לא שמעתי?", שאל, ואני: לא שמעתי כלום, 'כל העסקה הזאת היתה נכונה, רק שמולי ישב אדם פושע, שנתן לי ניירות שאינם שווים את ערכם... סוף שבוע שעבר הוא ברח עם כל הכסף, ואני איני יכול לצאת מהבית, הכנסתי לעסקה הזאת את אבי, חמי אחיי וגייסי, ועוד חברים רבים, אינני יכול לצאת לרחוב, אתה מהבודדים שאני יכול לומר לו שלום!!!..."

"הבנתם?", סיים מגיד השיעור, "כשסגרתי את הגמ' באמצע הסדר, שילמתי 25,500 ₪, כששמרתי על הגמרא פתוחה, נמנע ממני הפסד של \$25,000!"

היתה ממש לפי דרישותינו, סגרנו במקום, ולמחרת קבלתי טלפון מהמתווך: 'מה עם התשלום?' שאלתי על מה? והוא - 'מה פירוש על מה, אתה סגרת על הדירה שנתתי לך!'. לא עזרו טענותי שחמי ראה את הטלפון בעצמו, הוא תבע אותי למשפט וחויבתי לשלם 25,500 ש"ח!

"הבנתם? סגרתי את הגמרא לשעה אחת, ושילמתי 25,500 ₪! ושתבינו" אמר המג"ש, "אנחנו התחתנו בצמצום, הלכנו לבדוק הפרשי מחירים של 200-300 ₪ וכאן שילמנו סכום גדול זה! אבל הסיפור לא מסתיים בזה..."

"אני הפקתי לקחים, וזה הכי חשוב: לא לעבור את הדברים סתם כך, ההחלטה היתה ברורה, שמעתה גם אם העולם יתהפך חלילה, אין מושג כזה לעשות כלום על חשבון הלימוד!

"עברו עשר שנים, ויום אחד פוגש אותי ידיד, אדם המוכר לכולם כאחראי ומחושב, הוא צעק עלי שעוד מעט אתחיל לחתן ילדים ולא שמתי בצד אגורה שחוקה, והפעם יש לו הצעה מפתה מאוד, באשקלון החלו למכור שטחים בשיטת "בנה ביתך" קרקע משותפת לשתי דירות בעלות של \$50,000. 'בא נשקיע יחד, אנחנו עובדים שכל הקרקעות יקנו ע"י שומרי תורה ומצוות, תוך שנה זה הולך להניב רווח כפול, בדוק!..."

"שמעתי והסכמתי. אך כדי להשיג \$25,000 אני זקוק לבקש הלוואה מהבנק, 'אין בעיה', אמר, 'הבנק יתן לך מיד, בא ניגש עכשיו', עכשיו? אין מה לדבר! כעת מתחיל סדר ב' בכולל, אני אלך רק בין הסדרים. 'ומתי הבנק פתוח בין הסדרים?', שאל. עניתי שביום רביעי! 'והיום יום ראשון, עד יום רביעי אינני יודע אם יישארו קרקעות, זה נחטף

לעילוי נשמת אבי מורי רבי נתן ב"ר יחיאל מאיר צוקר ז"ל

שזן מקום ד

לראשונה!

הסכים עמוד התפלה מרן הגר"ש גלאי שליט"א להעתיק 40 יום ברציפות ובפרטות, בהזכרת שם אחר שם-עבוד כל מי שלוקח על עצמו הוצאות צרכי תינוק לשנה- שבזכות "מידה כנגד מידה" יזכה לישועה.

ותפלת ד
העיר, ד
המס

ניתן להעביר שמות עד יום ד'

כ"ג בתמוז | בשעה 11:00

סדרי התפילה בבית השונמית

מרן הגר"ש גלאי שליט"א מגיע לבית השונמית	4:45
אמירת סדר התפילה המיוחד שתיקן רשכבה"ג מרן שר התורה רבנו הגר"ח קניבסקי זצ"ל.	5:00
סדר אמירת י"ג מידות של רחמים	5:25
אמירת כל שם ושם בפרטות, ובאופן אישי עם הבקשה, במתינות ובתחנונים, ע"י מרן הגר"ש גלאי שליט"א בעצמו.	5:30
מרן הגר"ש גלאי שליט"א מברך באופן אישי את הזקוקים לישועה (סדר הכניסה לברכת הרב לפי זמן התרומה - הקודם קודם)	6:00
המשך אמירת השמות במתינות ע"י מרן הגר"ש גלאי שליט"א	7:00

אוטובוסים למעמד (בתשלום) יצאו:

מירושלים:

שמואל הנביא 79, (בתחנה מהאבן) בשעה 14:15

מב"ב:

מגדל המים (חזו"א 64) בשעה 14:30

ממודיעין עילית:

בתחנת האוטובוס ביציאה מהעיר (ליד כיכר השבטים)

בשעה 14:15

מאלעד:

בתחנת האוטובוס ביציאה מהעיר (בכביש 444 לכיוון צפון)

בשעה 14:40

בהוראת מרן הגר"ש גלאי שליט"א

הנסיעה מיועדת לתורמים עבור התפילה בלבד. כמו כן לבקשתו - מתבקשים אלו שנושעו בעבר לבוא ולהודות במקום הנס.

עמוד התפילה מרן הגה"צ

דבי **שמעון גרלי** שליט"א

**נוסע להביא ישועה
לחשוכי בנים**

במעמד תפילה נורא בבית השונמית

כפי שנתמנה ונשלח לשם ע"י רשכבה"ג
מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל

מית הישועה

**עבוד התודמים
צרכי תינוק לשנה**

מרן שליט"א אף הואיל להעניק
לתודמים סכום זה, מתנה
מיוחדת הכוללת פמוט להדלקת
נרות, ותפלה מיוחדת שתיקן
לתודמי קופת העיד הרוצים
ישועה ודחמים לומר אותה בעת
הדלקת הנרות

התודם, זכות הצדקה לקופת
תפלת מרן שליט"א והמקום
וגל בוודאי יביאו את הישועה

מרן שליט"א יזכיר
כל שם ושם בפרטות

1800-39-47-47

פיצוץ עז סמוך לשיבה והרב המשיך את שיעורו

זכיתי ללמוד בישיבתו של מרא דארעא דישאל, הגה"צ רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל. ראש הישיבה הגה"ק מהרי"ץ היה לנו לדוגמא לאהבת התורה, בשיעוריו הארוכים והמופלאים, ובהרצת תורה שלא ידעה גבולות. שיעוריו התקיימו אפילו בערבי שבתות וחגים, לרבות התקופות הקשות של המלחמות שהתנהלו באותם ימים בין אנשי אצ"ל ולח"י - מחתרות היהודים שנלחמו עם חיילי הצבא הבריטי.

סיפור מדהים שהייתי עד לו - התרחש באחד הימים, כשרבינו מהרי"ץ אחז באמצע השיעור, הקשה קושיה מסויימת, ופתח בדפי המהרש"א לעיין שם בעניין. פיצוץ עז נשמע, ואמות הסיפים נעו ממקומן, תלמידי הישיבה נתקפו בפחד ובבהלה, ונסו מבית המדרש בריצה כל עוד נשמתם בס... בית המדרש נהפך כולו, כסאות וסטנדרים עפו והתגלגלו לכל הכיוונים.

בבית המדרש ההפוך נותרו שני אנשים: ראש הישיבה, המהרי"ץ, שהיה רכון על דפי המהרש"א והורגש בעליל שהוא מנותק מכל הסובב אותו, ואינו חש כלל בכל מה שמתחולל, וגם אני נשארת

ישוב על מקומי, והסיבה... לא להשאיר את רבינו לבד על מקומו! עברו מספר דקות. ראש הישיבה הגביה ראשו ורצה להמשיך את השיעור, ומה נדהם ונבהל למראה עיניו: בית המדרש ריק מתלמידים! כשהבחין בנוכחותי, פנה אלי בשאלה לאן נעלמו כל התלמידים? שאלתי את מורי ורבי בתמיהה: "האם הרבי לא שמע כלום? הלא כל הבניין כולו רעד כלולב, הרעש וההמולה, איך יתכן שהרב לא שמע?" וסיפרתי לו כל מה שקרה.

הגה"ק מהרי"ץ אמר שבאמת לא הרגיש מאומה, וסיפר מה ששמע מרבו, שאצל החת"ם סופר התרחש סיפור כעין זה באמצע השיעור. פעם אחת הבחין החת"ם סופר בתלמידים המונענעים שפתותיהם ומלמלים, שאל החת"ם סופר לפרש העניין והתלמידים אמרו לו שנשמע קול רעם והם בירכו את ברכת 'שכוחו ובגבורתו מלא עולם'. נענה החת"ם סופר ואמר לתלמידיו: "אם אפשר להרגיש באמצע הלימוד את קול הרעש של הרעם, עדיין חסר באהבת התורה ושקידת התורה..."

(מתוך הספר 'לב ישראל')

המשך מעמוד 5 | הגאון הגדול רבי פנחס שרייבר זצ"ל

"כשהייתי המצב, עשה אבא חישוב מאוד פשוט. להעיר את אמא כדי שתסייע לו ללבוש את החליפה לא בא בחשבון, זה הרי נגד כל הגיון להעיר אדם ישן רק כדי שישעו לך... להמתין שהיא תתעורר, ולוותר על מקום התפילה הקבוע שלו והמניין הקבוע שבו הוא מתפלל - זה גם לא הגיוני בעליל. ללבוש את החליפה לבד הוא לא יכול, אז מה עושים? נו, זה ברור... הולכים לבית הכנסת בלי חליפה, ומתפללים בזמן הקבוע בלי להעיר אף אחד..."

"ונסיים בעוד סיפור אחד קטן, שמלמד על רמת השעבוד המוחלט

שלו לתורה הקדושה: פעם הגעתי עם אבא לבית החולים, הוא היה אחרי התקף לב קשה מאוד, ושלחו אותו מייד לטיפול נמרץ, ומיד הוא ביקש ממני להביא לו גמרא עירובין ופסחים... לתומי חשבתי שבגלל המצב הרפואי הקשה, הוא קצת התבלבל ואמר לי עירובין ופסחים, ובעצם התכוון כנראה לאחת מהן. שאלתי אותו: 'אבא, להביא עירובין או פסחים?', והוא ענה לי על אתר: 'אני אוחד בדף האחרון של עירובין, אז אני צריך שתביא לי עירובין כדי לסיים, אבל תביא כבר גם פסחים שאוכל להתחיל מיד את המסכת הבאה'..."

המשך מעמוד 21 | רבי שלמה הופמן זצ"ל

היה זה כאשר גאון ישראל, הרב מפוניבז', פתח בצעדה, עקב בצד אגודל, ממקומו שבקצה המזרח עד לכותלו המערבי של היכל הישיבה. בהגיעו לפאתי בית המדרש הכריז מפוניבז' בגאון ובבטחה: "היכל הישיבה שלי יהיה גדול פי ארבע!"...

הפגישה עם הרב מפוניבז' בגבעת הישיבה בבני ברק הגיעה אל קיצה, ורבי שלמה הופמן יצא לענייניו. אך תימונונו טרם נמוג, למראה התוכניות המפתיעות וחסרות הסיכוי לכאורה, של רבי יוסף שלמה כהנמן.

הנה לא ארכו הימים, ובמעלה גבעת הישיבה התנוסס על תילו המבנה המרשים ורחב המידות, של ישיבת פוניבז'. היה זה בחודש אלול תש"ה. מספר שנים לאחר מכן, לקראת ראש השנה תשי"ב, החליט רבי שלמה הופמן להתפלל את תפילות הימים הנוראים בהיכל הישיבה החדש והמפואר.

בסוף התפילה השתרך רבי שלמה בתור הארוך, ופסע אט אט עם הקהל

הרב לקראת ראש הישיבה ומייסדה, הפוניבז' רב, כדי לברך ולהתברך בברכת 'שנה טובה'. והנה כאשר קרב רבי שלמה לכותל המזרח, תפסו הרב מפוניבז' בידו נמרצות, תוך שהוא דוחק בו להתלוות אליו.

רבי יוסף שלמה כהנמן לא שת ליבו למבטים המתפללים של קהל הממתנים, ומשך את אורחו לעבר המרפסת העורפית הרחבה הפרושה לאורך בית המדרש.

כאשר השניים ניצבו על גבי הגזוזטרה הנודעת, שלח הרב מפוניבז' מבט רב משמעות לעבר רבי שלמה הופמן וקרא בנעימת ניצחון: "לאמיר ציילען די באלאטע'ס"... הבה ונספור את המרצפות... דעתו של ראש הישיבה לא נחה עד אשר השניים סיימו את צעדיהם, ופסעו עד לאריח האחרון של המרפסת...

"נו, הלא אמרתי לך?!"... חתם ראש הישיבה את דבריו במבט רב משמעות...

(מתוך הספר 'בנין נפש האדם')

בתלונה לרבי שלמה קלוגר זצ"ל. אתם מבינים? הרשע הזה ביקש מהרב מחסה, שיבוא לטובתו. ומה היתה טענתו? שהללו שגירשוהו מבית הכנסת גורמים במעשיהם מחלוקת...

שמע רבי שלמה קלוגר, ושלח איגרת לאותו שוחט שביזה וגרש את המשכיל הזה (האיגרת הזו הודפסה בספרו), וכך כתב לו:

"דע לך, שאם אני הייתי במחזה הזה שאתה נוכחת, הייתי מנשק את העפר שתחת כפות רגליך, ומי יתן ויהיה חלקי עמך לעולם הבא, כיון שזכית לעשות כמעשה פנחס. הייתי כפנחס בן אלעזר שבא למחות למען ישמעו וייראו. כי אם יראו כולם שאחד כזה נושא גויה, ועוד בא לבית הכנסת לעשות קידוש, ואין פוצה פה ומצפצץ, ילמדו גם הם לעשות כן".

עוד כתב לו הרב באיגרת: "על מעשה זה מובטח לך שכר נצחי. ומניין אני יודע זאת? מפנחס בן אלעזר, שאמר לו הקב"ה: 'והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם', נתן לו הקב"ה שלום לעולם".

"ובני קנח לא מתו" (במדבר כ"ו, י"א)

על דרך צחות ניתן לומר: "ובני קנח לא מתו" - מחלוקתו של קורח לא מתה, תמיד רבים בני אדם זה עם זה...

לקראת כל חג ומועד דורשים הדרשנים בענייני דיומא, ומלבנים דיני חמץ ומצה שלוש יום קודם הפסח, ודנים בהלכות סוכה וארבעת המינים בעתם ובזמנם. גם דרשות על פרשת השבוע צריכות, כמובן, להתאים לזמן ולתקופה. בחודש תשרי דורשים הדרשנים בפרשיות חומש בראשית, אך אם יבואו לדרוש בפרשת לך לך בעיצומו של קיץ, יתמהו עליהם השומעים, על אף שדברי תורה הם, וראוי לשמעם בכל עת וזמן.

יוצאת מן הכלל היא פרשת קורח, אשר עליה נאמר "פרשה זו יפה נדרשת", שהרי תמיד ניתן וראוי לדרשו בפרשה זו, ולחזק את הציבור מפני המחלוקת.

מחלוקת יש תמיד, בין 'ציבורים' שונים, בין אדם לחברו ולשכנו, ואך בין בני הבית, בנושאים שונים ומגוונים, כגון:

על כמה מעלות יש להפעיל את המזגן - עשרים או עשרים ואחת וחצי? מתי ראוי שיידלק החשמל בשבת, בחמש (כך טוען ר' פלוני), או

בשש (כדרישתה התקיפה של רעייתו)?

לאיזו מסעדה יצאו עובדי המשרד ביום הגיבוש, חלבי או בשרית? בהכשר הזה או בהכשר ההוא? שנים מהעובדים כועסים מאוד, שלושה אחרים פגועים עד עומק נפשם, ואחד מוחה בתוקף שכל הרעיון אינו ראוי כלל, וברוח זו הולך ומתגבש הגיבוש...

כל זה עוד לפני שהזכרנו את מחלוקות הענק, על תקציבים והקצאות למוסדות, ועל מחלוקות שעניינן עקרונות - אמיתיים או מדומים - ופרינציפים.

סיפור מספרים על שני אנשים, שהתארחו באיזשהו בית הארחה זנוח. באמצע הלילה, בעת שהתהפכו השניים על מזרניהם הדקים, נתגלע ביניהם ויכוח מר - זה אומר קר לי, חייבים לסגור את החלון, וזה אומר חם לי, חייבים לפתוח. התחפרו איש איש בטענתו, והחליפו גידופים ועלבונות, אם כי עייפים היו מלצאת ממטותיהם, ולבסוף נרדמו מבלי ליישב את הוויכוח. לאחר שהאיר היום, קמו משנתם רגוזים וממורמרים, ובאותה שעה התברר להם שבחלון לא היתה כלל שימשה... הכל פסיכולוגי, כמו במריבות ובוויכוחים רבים.

עוד סיפור מסופר, על דרשן אחד - לא ממש למדן מופלג - שהיתה לו דרשה יפה ומפולפלת על פרשת קורח. ומה עשה אותו דרשן,

כאשר קראו בתורה פרשת שלח לך או חוקת, לך לך או שמות? היה אותו דרשן עולה לדרוש, ומתחיל לומר בלהט: "בפרשת השבוע שלנו יש לקחים גדולים וחשובים מאין כמותם, הסכיתו ושמעו..." ואז היה מכניס ידו לכיס הימני של חליפתו, אחר כך פשפש בעומק כיסו השמאלי, עבר לכיס החולצה, ולאחר מכן לכיס המכנסיים.

קהל השומעים תלה בו מבטי תמיהה, מה הוא מחפש?

"אוי", הוא אמר לבסוף, "הקופסא של הטבק! אני זקוק לקמצוץ טבק כדי לחזק נפשי וליישב דעתי, לפני שאעמיק בדרשה הנפלאה שלפנינו". הוא חיפש ופשפש עוד זמן מה, ואחר כך הפטיר: "אהה, להיכן נעלמה קופסת הטבק ההיא? כמו קורח בשעתו, נבלעה הקופסא באדמה, ואיננה! אוה, מאחר וכבר הזכרתי את קורח, נזכרתי בפרוש נפלא על מחלוקתו ועל עדתו..."

אם אין דרשה בנושאים אקטואליים, ואין פירוש שאפשר לקשרו לתקופת השנה ולפרשה, או לחילופין ל'חתן שלנו', תמיד אפשר להביא את קורח, הוא מסתדר יפה עם כל הפרשיות...

(מתוך הספר 'דורש ציון')

המשך מעמוד 11 | הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

כבר יבוא?? מישהו סוגר מגרה בחדר אחר. נדמה להם שדופקים על הדלת. פותחים, ואין אף אחד. אם אחר כך אחד מילדי השכנים באמת דופק על הדלת, רצים כולם. או, הנה הוא בא!

כך היה בדורות הקודמים. חיכו וייחלו בכיליון עיניים למשיח. ממילא כל אחד שהיה נראה אולי כמו משיח - נתפסו ברשתו, ונסחפו אחריו. ומה אתנו?

יבואו ויגידו לנו, "מלך המשיח הגיע!". יש חשש שאנחנו נגיד: "יופי,

טוב מאוד באמת, אבל לא עכשיו. אני בדיוק בשלבי סיום של איזו עסקה גדולה, עם רווחים ממש רציניים. לא כל כך מתאים לי עכשיו משיח, אולי עדיף קצת יותר מאוחר..."

אללי לנו. "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה, אחכה לו בכל יום שיבוא".

(לקט מתוך הגדה של פסח 'יחי ראובן', מתוך החוברת 'צפית לישועה')

צוף התורה

מגיד המישרים הגר"א אלעזר יטקובסקי, עם שאלות
בראי הפרשה, משולבים בעובדות ומעשים מגדולי הדורות

1 בדרך הבחינו כמה חברים בפרחים צהובים ואדומים המציצים מתחת לחליפתו, והם כמובן שאלו אותו מאי האי, עד שהחליפו פניו צבעים והפכו צבעוניות יותר מהפרחים עצמם...

"בְּקִנְיָאֵךְ אֶת קִנְיָאֵךְ" (במדבר כה, יא)

מעשה ביהודי אחד, שהוצע לו לעבור לדירה גדולה יותר, ברחוב שבו היו תושבים רבים שאינם שומרים תורה ומצוות, והשבת מתחללת בו רח"ל, ועל כן נכנס לשחר את פני מרן שר התורה רבינו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל, כדי לשאול את פיו האם נכון וראוי לעבור ולהתגורר ברחוב הזה, או שעדיף להישאר בדירה הקטנה והצפופה, באזור שכולו שומר שבת כהלכתה.

מרן זצ"ל הכיר את הנפשות הפועלות, וענה לאותו יהודי תשובתו בצדו: "אני הרי מכיר את הילדים שלו, וברי לי שכשהם יגיעו לרחוב הזה, הם לא ישתקו על חילול השבת, הם יעשו מחאה קולנית מדי שבת בשבת, וכך יקרה אחד מהשניים: או שהשכנים יתחילו לשמור שבת, או שהם יעברו דירה למקומות אחרים..."

שמע האב בקולו של מרן שר התורה, הגיע להתגורר באותו הרחוב, ובתוך שנתיים כבר השתנתה שם האווירה מן הקצה אל הקצה. רוב השכנים שלא היו שומרי שבת עברו דירה, וחלקם באמת הושפעו לטובה וחזרו בתשובה.

שאלה: אחד מתושבי אותו רחוב, אכן קיבל על עצמו עול תורה ומצוות, אבל מאחר ומדובר בתהליך לא פשוט למי שלא הורגל בכך, הוא לא היה שומר שבת באופן מלא, ובמשך תקופה שמירת השבת שלו היתה חלקית בלבד.

האם בכזה מקרה נכון למחות בו על מה שהוא מחלל שבת, או שעדיף לכבד ולהעריך על החלקים שהוא כן שומר, וזאת כדי שלא לגרום לו לתגובת 'אנטי', שרק תרחיק אותו מקיום התורה ומהצוות.

תשובה: מצוות תוכחה נועדה להביא את האדם לשנות את דרכיו למוטב, ובמקום שבו יש חשש שהתוכחה תגרום את ההיפך הגמור, יש להימנע מלהוכיח, ואדרבה, ראוי לנקוט בצעדים שיקרבו את האדם לקיום המצוות, ולא ירחיקו אותו חלילה. כמובן שהדבר צריך להיעשות על פי דעת תורה, ויש לעשות שאלת חכם בכל מקרה לגופו. ומספרים על הגאון רבי אברהם גניחובסקי, שדרכו היתה להעיר

לזולתו בחכמה רבה כשהיה צורך בכך. וסיפר יהודי שהיה מאושפז בבית חולים יחד עם הגר"א גניחובסקי זצ"ל, שמאחר והוא היה מאושפז שם זמן מאוד ממושך, הורה היתר לעצמו לעיין בעיתון שכל יהודי חרדי יודע שאסור להחזיק אותו ביד רח"ל, וכשראה זאת הגר"א גניחובסקי ניגש אליו, הניח ברכות את ידו על כתפו, ואמר לו בעדינות מופלגת ובחיוך אוהב: "זה לא משתלם ולא ראוי לנשמה".

ומיני אז, סיפר אותו יהודי בעצמו, הוא לא היה מסוגל להחזיק יותר עיתונים מפוקפקים או מכשירים מפוקפקים בידי, והיה מתרחק מהם כמטחוו קשת, מכוחה של אותה הערה תכליתית ואוהבת שהעיר לו הגר"א גניחובסקי.

עוד מסופר, שפעם נחשף הגר"א גניחובסקי זצ"ל למקרה של שלום בית בביתו של משפחה מסוימת, וחשש שבמקרה הזה יתערבו אנשים שאינם יודעים להשכיך שלום, כך שבמקום להביא שלום הם רק יסיפו שמן למדורה.

לקח הרב זצ"ל את הקלטות שהיו לו, מהשיעורים שהיה מוסר בנושא זה של שלום בית, וניגש לאותו יהודי עם בקשה מעניינת: "אני חושב להדפיס ספר שיתבסס על הקלטות האלו", אמר לאותו יהודי, "אבל אני לא בטוח שזה באמת מתאים, ושכל מה שנאמר כאן אכן ראוי להעלות על גבי הדפוס, ולכן אני מבקש אם אתה יכול לעשות לי טובה אישית, להקשיב לקלטות האלו בבית, ותביע דעתך עליהן, האם התוכן ראוי לפרסום או שעדיף אולי לסנן חלק ממנו".

ישב אותו יהודי עם הקלטות ימים ושבועות, ובלי ששמו לב בכלל, הוא ואשתו קיבלו הדרכה ברורה ומפורטת בענייני שלום בית, עד שכל האווירה בביתם השתנתה לבלי הכר. ואכן לימים הודפס מאותן קלטות הספר 'עמודיה שבעה', שהיה לאחד מספרי היסוד בתחום הזה.

ונוהג היה רבי אברהם לומר, שעם זר פרחים אחד אפשר לחולל גדולות ונצורות, וכך היה מספר על אותו אברך 'סלבודקר', שבמלאת 25 שנה לנישואיו, החליט לקנות לאשתו זר פרחים יפה, אבל מאחר ואין דרכו של בן תורה להלך ברחובה של עיר עם זר פרחים, הוא קנה את הזר בחיפזון, הסתיר אותו תחת חליפתו ואץ רץ לביתו כדי להגיש לאשתו, כשהוא מקווה שאיש לא ישים לב.

בדרך הבחינו כמה חברים בפרחים צהובים ואדומים המציצים מתחת לחליפתו, והם כמובן שאלו אותו מאי האי, עד שהחליפו פניו צבעים והפכו צבעוניות יותר מהפרחים עצמם...

כשהגיע האברך הנכבד לביתו, ניצבו בפניו שתי דרכים: יש דרך אחת להשתמש בפרחים באופן טבעי. הוא יגיש את הפרחים, ורעייתו תודה

להיכנס לקטטה או מריבה, גם אם המריבה היא על איזו קפיידא או חומרא שחלק מבני החבורה רוצים להנהיג. בלי מריבות, זה ההידור הכי גדול במצוות לפסח!

וידוע המעשה שאירע עם רבי ישראל, שנסע פעם ברכבת וישב בקרון של המעשנים, וכשביקש להדליק את מקטרתו (באותם ימים לא ידעו עדיין שהעישון מזיק לבריאות), החל יהודי שישב ממול לבזות אותו על כך שהוא אינו מתחשב בסובבים אותו. רבי ישראל ויתר, אף שהצדק היה עמו, והוא ישב בקרון של מעשנים. לאחר מכן גער אותו יהודי ברב ישראל על כך שהחלון לידו פתוח, והוא אינו סוגר אותו וכדו'...

כשהגיעו לוויילא וירדו מהרכבת, המתינו שם המונים מיהודי המקום לכבודו של שר התורה והמידות רבי ישראל מסלנט, ורק אז הבין אותו יהודי על מי הוא צעק ובמי הוא גער. מיד ביקש את סליחתו של רבי ישראל שסלח ומחל לו מעומק הלב, ולא זו בלבד, אלא שאף עזר לו לקבל סמיכה לשחיטה אצל הגאון רבי אליעזר גרודזינסקי, שהיה חתנו, ומשראה החתן שאותו יהודי אינו יודע את ההלכות כנדרש, ואי אפשר להעניק לו את התעודה המתבקשת, דאג רבי ישראל לאברך תלמיד חכם שילמד עמו וילוה אותו, עד שקיבל את מבוקשו.

שאלו את רבי ישראל, מה ראה על ככה, ולמה טרח כל כך להיטיב עם מי שהתנהג אליו ברוע לב ובחוסר דרך ארץ, וכי לא מספיק למחול לו? למה צריכים לרוץ אחריו ולגמול לו טובה כל כך גדולה?

נענה רבי ישראל ואמר, שהוא אומנם סלח לאותו יהודי ברגע שביקש את סליחתו, אבל הוא לא היה בטוח שהצליח להסיר מלבו את התרעומת באופן מוחלט, ולכן טרח להיטיב עם האיש עוד ועוד, עד שהרגיש שלא נותרה לו בלבו שום תרעומת עליו, ורק אז נחה עליו דעתו.

היא הסתובבה לרגע כדי לטפל בילד שנפל וקיבל מכה קטנה, וכשהסתובבה חזרה כבר לא ראתה את בעלה. הוא נעלם מעיניה, ועשה את דרכו בדילוגים אל הקומה השלישית...

"עילת תמיד... לריח ניחוח" (במדבר כ"ה, ו')

כתוב בפסוק "חכם לב יקח מצוות", ומי ששכל בקדקודו יחפש תמיד לקיים מצוות כאלו, שמזכות אותו באופן תמידי בעוד ועוד מצוות. כמו שדרשו חז"ל על "עושה צדקה בכל עת" - שזה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים לפי שיטה אחת, או המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו ומשיאן, לפי שיטה אחרת. וכן "וצדקתו עומדת לעד" - שזה הכותב ספרים ומשאלים לאחרים ועוד.

ומעשה היה בידועי ומכירי, יהודי שהגיע להתגורר בדירה שרכש בבניין די ישי, ובעודו פורק את החפצים מהמשאית יחד עם הפועלים, ניגש אליו אחד השכנים בבניין, מקדם את פניו בברכה וברוחב לב, עם חיוך ענק ואומר לו: "שלום עליכם ר' ייד, אני שמח שיש לנו כזה שכן חשוב

לו מקרב לב ותתרגש מהמחווה הקטנה, לציון 25 שנות נישואין. זה נפלא, כך הגדיר זאת הגר"א גניחובסקי זצ"ל.

"אבל יש עוד אופציה, שהפרחים הללו יגרמו לדבר הרבה יותר גדול, עצום ונפלא", היה אומר הרב זצ"ל, "האיש יגיש את הפרחים, ובתגובה יקבל קיתון של רותחין: אתה לא מתבייש? אחרי 25 שנות נישואין אתה מביא לי זר פרחים שעולה 70 שקלים? ככה אתה מעריך את המשפחה שהקמנו, זה מה ששווה בעיניך ההשקעה הרבה שלי לאורך שנים רבות כל כך? 70 שקל? באמת???"

"ולנוכח התגובה האמורה, יגיב האברך הנלבב ב... שתיקה! הוא ישתוק ויבלע את העלבון. יספוג את הביזיון ולמען השלום יבליג ויבליג וימשיך להבליג!!! זה השימוש הכי טוב שאפשר לעשות בזר פרחים, אפשר להתעלות באמצעותו לגבהים עצומים".

(ע"פ 'ויאמר הנני')

שאלו את רבי ישראל, למה טרח כל כך להיטיב עם מי שהתנהג אליו ברוע לב ובחוסר דרך ארץ, וכי לא מספיק למחול לו? למה צריכים לרוץ אחריו ולגמול לו טובה כל כך גדולה?

"ובני קרח לא מתו" (במדבר כ"ה, י"א)

העולם נוהג לומר ש"ובני קורח לא מתו", כלומר גם אם קורח עצמו נבלע באדמה, בנים רוחניים יש לו בכל דור ודור, אנשים שמחזיקים במחלוקת שאינה לשם שמים, רח"ל...

אבל דומני שאפשר לומר גם לצד החיובי, כי הרי בני קורח לא החזיקו במחלוקת ולכן לא ירדו חיים שאולה, כי הם הכירו באמיתות דברי משה רבינו והאמינו בו. וממילא "ובני קורח לא מתו", בכל דור ודור יש אנשים שאינם מחזיקים במחלוקת, אנשים טובים שמשדלים להשכין שלום, שנוהגים לוותר ולהקריב למען השלום.

והנה באברהם אבינו ולוט בן אחיו כתוב תחילה "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט", ולאחר מכן אומר אברהם אבינו ללוט: "אל נא תהי מריבה ביני ובינך".

לכאורה ריב זה סכסוך קטן, אז למה פתאום מדבר אברהם אבינו על 'מריבה' שהיא סכסוך גדול יותר ומוורכב יותר? התשובה היא שזה בדיוק התפקיד שלנו, כשיש ריב, צריכים לעצור אותו מיד, לפני שיהפוך למריבה חלילה, כי דרכם של סכסוכים שהם הולכים ומעמיקים, הולכים ומתרחבים, אם לא עושים מאמץ לוותר ולהתפשר, המריבה הופכת לבלתי נשלטת.

פעם שאלו את רבי ישראל מסלנט, מה הדבר הכי חשוב שצריכים להקפיד עליו כשעושים 'חבורה' של אפיית מצות, באיזה עניין צריך להחמיר ולהדר באופן מיוחד?

השיב רבי ישראל סלנטר שהקפידא הראשונה צריכה להיות שלא

כמוך, אתם נראים משפחה מאוד איכותית, ותדעו שכל מה שאתם צריכים אפשר לבוא ולדפוק אצלנו בדלת, ונשתדל לעזור ככל האפשר".

כמובן שאותו שכן חדש הודה מקרב לב על המחווה הנפלאה, אלא שאז הוסיף השכן עוד הערת אגב: "אם ברקוביץ מהקומה השלישית יבוא להחתים אותך על איזה דף, אז תדע שלא כדאי לחתום כי הוא רוצה להרחיב את הבית וחסרה לו עוד חתימה אחת בלבד כדי להגיע ל-80 אחוז הנדרשים. אם תחתום לו, מחר בבוקר כבר יהיו פה פועלים ערבים ומשאיות והרבה הרבה לכלוך ובלגאן, ובכלל, המרפסת שהוא רוצה להוציא, תחסום לך את האור בחלון של חדר הילדים, והשירותים והאמבטיה שהוא רוצה להוסיף תכבד מאוד על האינסטלציה של הבניין, שגם ככה לא במצב טוב במיוחד..."

השכן החדש נשאר עם לסת שמוטה, ורעייתו שעמדה מהצד ושמעה את ה'הדרכה' המפורטת, נדהמה לא פחות...

היא הסתובבה לרגע כדי לטפל בילד שנפל וקיבל מכה קטנה, וכשהסתובבה חזרה - כבר לא ראתה את בעלה. הוא נעלם מעיניה, ועשה את דרכו בדילוגים אל הקומה השלישית, נוקש על דלתה של משפחת ברקוביץ...

כשמשפחת ברקוביץ פתחה את הדלת, ביקש השכן החדש להיכנס לשיחה עם בעל הבית, אבל בעל הבית השיב בהיסוס שלא נעים לו, כי הימים ימי ערב פסח, שקיות עמוסות בקניות מונחות בכל מקום, שקי תפוחי אדמה, חבילות של מצות, ערימות של כלים חד פעמיים ועוד ועוד. אבל השכן החדש התעקש: "אני חייב להיכנס. תן לי בבקשה לשבת אצלך בסלון". ברקוביץ כבר היה בטוח שהוא 'זכה' בשכן שאינו לחלוטין בקו השפיות, וכשהשכן החדש ביקש "תביא לי את הדף", הוא כבר איש לעצמו את המחשבה הזאת בלבו. "על איזה דף מדבר כבודו?", בירר בעדינות כדי שלא לעצבן את השכן המשוונה, אין לדעת כיצד יגיב אם עצביו הרופפים יתרופפו עוד קצת...

"הדף עם החתימות", הסביר השכן, "הדף שבו חסרה לך עוד חתימה

אחת כדי להגיע ל-80 אחוז שמאשרים לך להרחיב את הבית".

באיחור ניכר הבין ברקוביץ שזהו יום המזל שלו. הוא רץ לחפש את הדף והשכן החדש העיף מבט סביבו ונחרד למראה עיניו. דירת שנים וחצי חדרים, משפחה עם תשעה ילדים ושני הורים ב"ה, צפיפות מחרידה! כשהונח הדף לפניו הוא אפילו לא קרא את הטקסט, מיהר לחתום את שמו המלא, והודיע לשכן: אנחנו עוד נדבר, אני אשמח להכיר אותך בצורה יותר רצינית, אבל עכשיו אשתי מחכה לי למטה עם הפועלים, היא אפילו לא יודעת לאיפה נעלמתי לה...

ברקוביץ רץ אחריו כדי להודות לו, אבל הוא כבר עשה את הדרך בדילוגים במורד המדרגות, כדי להצטרף לאשתו בהשגחה על הפועלים.

"תגיד לי, למה אתה מחפש מריבות?", שאלה האשה כשסיפר לה בעלה להיכן נעלם, "השנייה נכנסנו לבניין, מה יקרה אם תחתום אחר פסח, מה כל כך בוער?".

והוא השיב לה תשובה שהתקבלה על דעתה: בזמנינו אנחנו לא זוכים לקיים מצוות הכנסת אורחים כמעט. כשאנחנו כבר כן מארחים משהו זה רק בשבת, כשנוח ונחמד לנו לקבל אורחים, ולהסב איתם לסעודות השבת. מתי בפעם האחרונה הכנסת אורחים ונתת להם לאכול בארוחת בוקר של יום שני או שלישי? בארוחת הצהריים של יום רביעי או חמישי? "זה לא קורה, אנחנו חיים בדור שבו מי שרעב פשוט נכנס לקיוסק הסמוך, וקונה לעצמו שני בורקסים עם פחית שתיה. אנשים לא מתארחים זה אצל זה כמו בעבר.

"אבל יש מעלינו זוג עם תשעה ילדים בשניים וחצי חדרים, עם החתימה שעכשיו חתמתי הם יוכלו לבנות עוד שני חדרים אולי יותר, המשמעות של זה היא שיהיה להם מקום, אני מכניס אורחים בכל רגע ובכל שעה, נותן להם לבנות מעל החצר שלי, מעל חלק מהמרפסת שלי, זאת מצווה תמידית, בכל רגע ורגע תיזקף לנו עוד זכות. האם כזאת מצווה חשובה צריכים לדחות לאחר הפסח?"

המשך מעמוד 15 | הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל

ואולי ירדם לרגע קט, ו"יכשל" בשינה מחוץ לסוכה".

מספר אחיינו שהיה בן בית אצלו, הגאון רבי דוד בטלמן: "היה בו שילוב נדיר של פקחות עמוקה מחד גיסא, ותמימות טהורה מאידך גיסא. מצד אחד, היה פיקח שבפיקחים, ידע היטב מה רוחש בלבו של איש שיחו, תמיד עמד במדויק על עומק צרכיו של העומד מולו. אבל מצד שני הייתה בו תמימות זפה שכבשה כל לב וחיברה אליו את הבריות בעבותות של אהבה.

"ביטוי לתמימות זו באה, למשל, במידת התבטלותו בפני כל מי שיש בו ריח יראת שמים. פעם שמע על יהודי פשוט ביפו, הנוהג להשכים בשעה שלוש לפנות בוקר וללכת לבית המדרש. הוא לא נצרך ליותר מכך, ובהזדמנות הראשונה הלך להקביל את פניו ולבקש ממנו ברכה. בכזו הכנעה הגיע אליו, משל מדובר היה בצדיק הדור... לא עניין אותו במה עוסק האיש למחייתו, או מה לבושו. וכי מה אכפת לו אם סולל

הוא כבישים או מתקן נעליים, אם לובש הוא בגדי אדמו"רים או סרבל פועלים. ראה יהודי ירא שמים עם הנהגה טובה, ומיד התמלא הערצה אליו".

"ניתן לומר שאת החינוך לכך קיבל מרבותינו - הרבי ה'דבר חיים' וה'באר יעקב' ז"ע, ואותו הנחיל לנו, בני החבורה. הרי הרבי ה'דבר חיים' היה יוצא מגדרו לכבד אנשים יראי שמים, אם היה נקלע לטיש בחור שיראת שמים נסוכה על פניו, כמעט והיה מכבד אותו בברכת המזון... כך רבי שמואל צבי, כאשר מזהה היה אצל אדם מידה של יראת שמים וטהרה, היה מתבטל אליו בביטול נפלא ומתאמץ לקבל וללמוד ממנו דבר מה. "עיניו היו פקוחות תמיד למצוא 'יהלומים' בצידי הדרך, וכיון שחיפש, מצא. לפעמים אנשים חולפים בדרכם על פני חפצים, ולא משגיחים בהם בחושבם שאלה גרוטאות. רבי שמואל צבי היה עוצר ומסב את תשומת לבו: 'הביטו וראו, יש כאן יהלום! הנהגה טובה של יהודי פלוני, רעיון חסידי מאדם אלמוני, הבה נזכה בדברים הללו, הבה נאמץ אותם לעצמנו!'".

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

◆ מה מותר לדבר בבית הכנסת?

◆ האם מותר להכניס אקדח לבית הכנסת?

◆ האם ראוי לנקות את אבני הכותל המערבי?

◆ מהלכות קדושת בית הכנסת

- אסור לדבר בבית הכנסת בדברי חול, בין דיבורי סרק ובין דיבורים שיש בהם צורך. ויש שנוהגים להקל ולדבר בענינים שיש בהם צורך.
- אסור להכניס לבית הכנסת במטרה לתפוס מחסה מחום, קור או גשם; ואף אם ילמד מעט בבית הכנסת, אין הדבר מתיר זאת.
- מבנה המשמש לתפילה וללימוד תורה, אשר התנו בשעת בנייתו שלא תחול עליו קדושת בית הכנסת ובית המדרש - מותר להשתמש בו לכתחילה לדברי חול, ואף בשעה שהוא בנוי.
- מותר להסב דירה בבנין מגורים לבית כנסת, אף שבקומה שמעליה יש דירה שבה בית הכסא, אמבטיה וחדרי שינה; ובהתאם, מותר לדור מעליה כרגיל. ויש מחמירים.
- אין להכניס סכין לבית הכנסת, משום שהתפילה מאריכה ימיו של אדם, והסכין מקצרתם. ואם היא מכוסה מותר להכניסה; וכדין סכין, כך דין כלי נשק המצויים בזמננו, כגון אקדח ורובה. ויש שאוסרים מטעם זה גם תפילה שלא בבית הכנסת בשעה שתלויים על הגוף סכין או כלי נשק מגולים. ויש מתירים.
- אחד מפוסקי זמננו נשאל בנוגע לנקיון אבני הכותל המערבי והסרת העשבים שצמחו עליהן. והשיב כי מן הדין הדבר מותר, אך אין ראוי לעשות כן.

◆ אכילה ושתייה בבית הכנסת

- אסור לאכול, לשתות או לישון בבית הכנסת. והלומדים במקום בקביעות - כיון שאם יצטרכו לצאת לביתם לאכול

ולשתות יגרום הדבר לביטול תורה - רשאים לאכול ולשתות במקום.

• יש שנהגו להקל לאכול בבית הכנסת סעודת מצוה, בשעת הדחק; ויש שמקלים בכך אף שלא בשעת הדחק, ויש שמקלים באכילה שאינה סעודה, כגון 'מיני מזונות', ויש שמקלים אף בסעודת הרשות.

• בית הכנסת שהתנו בשעת בנייתו שיהיה מותר להשתמש בו לצורכי חול - נחלקו הפוסקים אם מותר לאכול ולשתות בו בשעה שהוא בנוי.

◆ מעבר דרך בית הכנסת

- בית כנסת שיש לו שני פתחים, אסור להשתמש בו כמעבר, דהיינו להכנס לתוכו רק כדי לצאת בפתח השני, מפני שאסור להכנס לבית הכנסת שלא לצורך מצוה.
- מותר לקצר דרך על ידי מעבר דרך פרוזדור של בית כנסת; ואף באופן שהוא משמש בקביעות לתפילה מחוסר מקום, כיון שמלכתחילה לא ייעדוהו לבית הכנסת.

◆ מיקום הפתח והבימה בבית הכנסת

- את פתח בית הכנסת יש לקבוע בצד שכנגד ארון הקודש, כדי שהנכנסים והיוצאים יִשְׁחוּ מן הפתח אל מול ארון הקודש.
- למנהג בני ספרד הש"ץ עומד על הבימה שבאמצע בית הכנסת. ולמנהג בני אשכנז: יש מקומות שהש"ץ עומד מימין ארון הקודש, יש מקומות שהש"ץ עומד במרכז השטח שלפני ארון הקודש.
- אסור לעמוד בגב מופנה לארון הקודש, משום שיש בכך גנאי לספר התורה. אולם, הכהנים בשעת ברכתם רשאים וחייבים לעמוד כך.

הַמִּדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ

"אמרה שבת לפני הקב"ה" - לא מצאנו בשום מצוה אחרת, שיהיו התפילין מדברות, או המזוזה או השופר, אבל אצל השבת - השבת מדברת, השבת באה, השבת הולכת...

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל, על ה"אישיות" הנקראת שבת

ושתאמר "אם אב אני, איה כבודי" (מלאכי א), אב לשבת קודש שמו של הקב"ה וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה. זהו גם ענין ההכנה המיוחדת שמצינו רק בשבת קודש. כי השבת היא כביכול אישיות ממשית ולא מצוה ומעשה גרידא. משל לאחד, שלפני חג הפסח שכח להכין מצות ויין לליל הסדר, אין ספק שכאשר הולך לשכנו לבקש כמה מצות ובקבוק יין, זו היא לו בושא גדולה, שלא הכין מקודם, אבל סוף סוף מקיים הוא את המצוה, ואין כאן מי שיעלב באופן אישי מפני שכחה זו, חוץ ממנו עצמו. אבל אם הודיעו לו זמן ניכר על ביאת אורח חשוב אל ביתו, ולבסוף כשבא האורח מצא שלא הכינו לכבודו כלום, אפילו אם עכשיו יתרוצצו, בבהלה ובעסק גדול, לשכנים ולחננויות לקנות כל מעדני עולם, זהו עלבון אישי גדול לאורח שלא השגיחו על בואו. כלומר, לא המעדנים היו חסרים לו, שיש לו כיוצא מהם בביתו, אלא זה שלא זכרו את יום בואו, ולא הכינו מה שראוי לפי כבודו. וכן הוא ממש ענין השבת המיוחדת מכל המצוות בחיוב ההכנה. שההכנה היא אות כבוד והערכה כביכול כלפי האישיות הממשית - א-ל-ח-י וקיים - השכינה הקדושה - הבאה בכבודה ובעצמה אלינו ואל ביתנו, עם כניסת שבת קודש.

(מתוך הגדה של פסח תפארת שמשון)

בדברי חז"ל רואים אנו, שמתייחסים הם אל השבת כאל אישיות, וכמואמר חז"ל (ב"ר י"א ט'): "אמרה שבת לפני הקב"ה" וכו', מה שלא מצאנו כן בשום מצוה אחרת [חוץ מהתורה עצמה] שיהיו התפילין מדברות, או המזוזה או השופר, אבל אצל השבת - השבת מדברת, השבת באה, השבת הולכת, קבלת שבת, מלווה מלכה. ישנה אישיות הנקראת "שבת", אותה מקבלים ולכבודה מכינים. מי היא האישיות הזו? האם זאת מצוות השבת עצמה? ולמה דווקא בשבת רואים התייחסות בצורה אישית ולא בשאר המצוות? אבל האמת, שהאישיות של שבת אינה השבת עצמה, אלא השכינה הקדושה. שבת היא שמו של הקב"ה, ומה שאומרים "בואי כלה" - הכוונה כלפי השכינה הקדושה, וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה. כי מהות השבת היא שהעולם כולו שובת - ע"י גילוי ענין חידוש העולם, ונשאר ה' לבדו ביום השבת, והאישיות של שבת הוא השי"ת, המשרה שכינתו בתוכנו דרך השבת. נמצא שכאשר נכנסת השבת - יחוד השי"ת מקיף את כל מציאות העולם. לכן, ישנה מצוה מיוחדת של קבלת שבת, מה שלא מצינו בשאר מצוות [קבלת יו"ט או קבלת איזו מצוה אחרת], משום שבשאר מצוות אין שום אפשרות לקבלן, כי מצוה היא ציווי על מעשה, ואינה אישיות בעלת הרגשים שצריך לכבד על ידי קבלת הפנים,

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il